

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

6 maart 2009

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999
houdende de organisatie van de zorgverzekering**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	69
Advies van de Raad van State	76
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	87
Ontwerp van decreet	91

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

Het ontwerp van decreet beoogt het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering te wijzigen. De voorgestelde wijzigingen beogen volgende doelstellingen:

- het decreet in overeenstemming brengen met het Europese Gemeenschapsrecht;
- studenten uit niet-EU-landen niet langer aan te sluiten bij de zorgverzekering;
- wie de jaarlijkse bijdrage volledig, maar laattijdig betaalt, geen administratieve geldboete meer op te leggen;
- het bedrag van 250 euro voor de administratieve geldboete te verlagen tot 100 euro voor OMNIO-gerechtigden.

A. Het decreet in overeenstemming brengen met het Europese Gemeenschapsrecht

Voorliggend ontwerp van decreet wenst een antwoord te formuleren met betrekking tot de verschillende knelpunten die op dit ogenblik gekend zijn met betrekking tot de gevolgen van het Europese Gemeenschapsrecht voor de toepassing van de Vlaamse zorgverzekering.

We onderscheiden twee verschillende aspecten, die hun oorsprong vinden in volgende documenten:

- de arresten van 1 april 2008 van het Europees Hof van Justitie en van 21 januari 2009 van het Grondwettelijk Hof;
- het arrest van 21 februari 2006 van het Europees Hof van Justitie in de zaak C-286/03 Hosse.

A.1. *De arresten van 1 april 2008 van het Europees Hof van Justitie en van 21 januari 2009 van het Grondwettelijk Hof (bijlagen 1 en 2)*

Het Europees Hof van Justitie sprak zich op 1 april 2008 uit als volgt:

“44. (...) de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen (beogen) het de gemeenschaps-

burgers gemakkelijker (...) te maken, om het even welk beroep uit te oefenen op het gehele grondgebied van de Gemeenschap, en (staan) in de weg (...) aan maatregelen die deze burgers minder gunstig behandelen wanneer zij op het grondgebied van een andere lidstaat een economische activiteit willen uitoefenen (zie arrest van 7 juli 1988, Wolf e.a., 154/87 en 155/87, Jurispr. Blz. 3897, punt 13; arrest Terhoeve, reeds aangehaald, punt 37, en arrest van 11 september 2007, Commissie/Duitsland, C-318/05, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 114). In deze context beschikken de staatsburgers van de lidstaten in het bijzonder over het rechtstreeks aan het verdrag ontleende recht om hun staat van herkomst te verlaten teneinde zich naar het grondgebied van een andere lidstaat te begeven en aldaar te verblijven om er een economische activiteit te verrichten (zie met name reeds aangehaalde arresten Bosman, punt 95, en Terhoeve, punt 38).

45. Bijgevolg staan de artikelen 39 EG en 43 EG in de weg aan elke nationale maatregel die, zelfs wanneer hij zonder discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing is, het gebruik van de in het verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden door gemeenschapsburgers kan belemmeren of minder aantrekkelijk kan maken (zie in die zin arresten van 31 maart 1993, Kraus, C-19/92, Jurispr. Blz. I-1663, punt 32; 9 september 2003, Burbaud, C-285/01, Jurispr. Blz. I-8219, punt 95, en 5 oktober 2004, CaixaBank France, C-442/02, Jurispr. Blz. I-8961, punt 11).

(...)

47. Welnu, een regeling als diegene die aan de orde is in het hoofdgeding, kan dergelijke beperkende gevolgen hebben voor zover zij aansluiting bij de zorgverzekering afhankelijk stelt van het wonen in een bepaald gedeelte van het nationale grondgebied, te weten het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dan wel in een andere lidstaat.

48. Het is immers mogelijk dat migrerende werknemers die een werkzaamheid in loondienst of als zelfstandige uitoefenen in een van deze twee gebieden of dat van plan zijn, worden ontmoedigd om gebruik te maken van hun recht van vrij verkeer en om hun lidstaat van herkomst te verlaten om in België te verblijven, door de omstandigheid van hun installatie op bepaalde delen van het Belgische grondgebied tot gevolg heeft dat zij uitkeringen verliezen waarop zij anders in voorkomend geval aanspraak zouden kunnen maken. Met andere woorden, het feit dat de betrokken werknemers of zelfstandigen zich bevin-

den in een situatie waarin zij ofwel het voordeel van de zorgverzekering verliezen ofwel beperkt zijn in de keuze van hun woonplaats, kan op zijn minst de uitoefening van de door de artikelen 39 EG en 43 EG verleende rechten belemmeren.”

Aldus stelde het Europees Hof een niet toegelaten beperking op het vrij verkeer van werknemers en zelfstandigen vast in hoofde van volgende categorieën van personen:

(a) een onderdaan van een andere lidstaat die woont in het Franse of Duitse taalgebied én werkzaam is in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;

(b) een Belg die uit een andere lidstaat verhuist naar het Franse of Duitse taalgebied én in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werkzaam is.

In het arrest van 21 januari 2009 oordeelde het Grondwettelijk Hof diens gevolge:

“B.10.1 Daaruit volgt dat artikel 4, §2ter, van het decreet van 30 maart 1999, door de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap en die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, uit te sluiten van het stelsel dat dit artikel invoert, die categorie van personen op discriminerende wijze hun recht van vrij verkeer ontnemt dat is gewaarborgd bij de artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag.”

Derhalve vernietigde het Grondwettelijk Hof op 21 januari 2009 artikel 4, §2ter, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, zoals ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering. De gevolgen van de vernietigde bepaling worden gehandhaafd totdat nieuwe bepalingen in werking treden, en uiterlijk tot 31 december 2009.

Voorliggend ontwerp van decreet beoogt het voorstellen van een nieuwe bepaling voor het vernietigde artikel 4, §2ter.

De voorgestelde bepaling artikel 4, §2, verruimt het persoonlijk toepassingsgebied tot de eerder omschreven specifieke doelgroep van personen, waarvoor

een niet toegelaten beperking op het vrij verkeer van werknemers en zelfstandigen werd vastgesteld. Dit gebeurt naar analogie met de onderdanen uit andere EU-lidstaten die sociaal verzekerd zijn in België, krachtens een tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Zodoende wordt het verschil in behandeling tussen beide groepen van personen opgeheven.

Dat de Vlaamse Gemeenschap dergelijke maatregel kan voorstellen, blijkt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof:

“Ofschoon de Vlaamse Gemeenschap in beginsel geen bevoegdheid heeft ten aanzien van de categorie van personen die in het Franse of Duitse taalgebied wonen, zou overigens een uitbreiding van het toepassingsgebied van de zorgverzekering tot die categorie van personen, rekening houdend met de uit het Europese Gemeenschapsrecht voortvloeiende noodzakelijkheid, met het feit dat het om een relatief beperkte groep van personen gaat en met artikel 6, §2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, naar luid waarvan tenlastenemingen zullen worden geweigerd of verminderd indien de gebruiker aanspraak heeft op dekking van dezelfde kosten krachtens andere wettelijke of decretale bepalingen, niet op onevenredige wijze afbreuk doen aan de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap en van de Duitstalige Gemeenschap.”

A.2. *Het arrest van 21 februari 2006 van het Europees Hof van Justitie in de zaak C-286/03 Hosse (bijlage 3)*

In een brief van 19 juli 2006 gericht aan de heer Chris Vander Auwera, administrateur-generaal van het Agentschap Zorg en Gezondheid, wees de Europese Commissie er op dat het inmiddels vernietigde artikel 4, §2ter, alsook §2bis, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering eveneens een onverenigbaarheid inhoudt met het Europese Gemeenschapsrecht, met name artikel 19, lid 2, van de verordening 1408/71.

Artikel 19 van de verordening handelt over de algemene regels in geval een woonplaats zich bevindt op het grondgebied van een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat en luidt als volgt:

“1. De werknemer die op het grondgebied van een andere lidstaat dan de bevoegde staat woont en aan

de in de wettelijke regeling van de bevoegde staat gestelde voorwaarden voor het recht op prestaties voldoet, heeft, eventueel met inachtneming van artikel 18, in de staat op het grondgebied waarvan hij woont, recht op:

- a) verstrekkingen, welke voor rekening van het bevoegde orgaan worden verleend volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling, alsof hij bij laatst bedoeld orgaan was aangesloten;
- b) uitkeringen welke door het bevoegde orgaan worden verleend volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling. Na overeenstemming tussen het bevoegde orgaan en het orgaan van de woonplaats kunnen deze uitkeringen evenwel door laatstbedoeld orgaan voor rekening van het eerstbedoelde worden verleend volgens de wettelijke regeling van de bevoegde staat.

2. Lid 1, sub a), is van overeenkomstige toepassing op de gezinsleden die op het grondgebied van een andere dan de bevoegde lidstaat wonen, voor zover zij krachtens de wettelijke regeling van de staat, op het grondgebied waarvan zij wonen, geen recht op verstrekkingen hebben.”

De Commissie onderbouwt haar redenering van een schending van dit artikel 19 door een verwijzing naar het arrest van 21 februari 2006 van het Europees Hof van Justitie in de zaak C-286/03 Hosse (bijlage 3).

De zaak Hosse handelt over een Oostenrijkse uitkering (meer bepaald van de deelstaat Salzburg) ter dekking van het risico van hulpbehoefvendheid. Het gaat hier in het bijzonder over de vraag of Silvia Hosse, dochter van een Duitse grensarbeider, die werkzaam is in Salzburg, recht heeft op deze Oostenrijkse uitkering.

De vader van Silvia is in Oostenrijk verzekerd en is uitkeringsgerechtigd uit hoofde van de Oostenrijkse ziektekostenverzekering. Toen Silvia een Oostenrijkse verzorgingsuitkering aanvroeg, overeenkomstig de deelstaat Salzburg, werd haar dit geweigerd, wat aanleiding vormde tot de zaak Hosse.

Het Hof van Justitie verklaarde in het vernoemde arrest:

“Het gezinslid van een werknemer die in het Land Salzburg werkt en met zijn gezin in Duitsland woont,

kan, wanneer het aan de overige toekenningsvoorwaarden voldoet, bij het bevoegde orgaan van de plaats waar de werknemer werkt, aanspraak maken op een verzorgingsuitkering als die van het Salzburger Pflegegeldgesetz, als uitkering bij ziekte als bedoeld in artikel 19 van verordening nr. 1408/71, mits het gezinslid geen recht heeft op een vergelijkbare uitkering uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan het woont.”

Het nieuw ontworpen artikel 4, §2, laatste lid, zorgt er voor dat ook gezinsleden van personen voor wie de Vlaamse zorgverzekering van toepassing is, omdat voor hen uit eigen recht, na gebruik gemaakt te hebben van het recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door de artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is omwille van een tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied (of tweetalige gebied Brussel hoofdstad), onder de toepassing vallen van de Vlaamse zorgverzekering, voor zover zij geen recht hebben op een gelijkaardige uitkering uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan zij wonen. Zodoende wordt tegemoet gekomen aan de problematiek die in het arrest Hosse wordt geduid.

A.3. Besluit

In het belang van stabiliteit in de zorgverzekering moet een nieuwe formele ingebrekestelling door de Europese Commissie voorkomen worden.

Opdat de timing, opgelegd door het Grondwettelijk Hof, niet in het gedrang zou komen, volgt een decreetswijziging bij voorkeur zo spoedig als mogelijk.

Deze decreetswijziging zal echter pas ingang vinden op 1 januari 2010, omdat de resterende tijd nodig is om de nodige uitvoeringsbesluiten voor te bereiden.

Het Grondwettelijk Hof handhaafde overigens bij arrest van 21 januari 2009 de gevolgen van de vernietigde bepaling totdat de nieuwe bepalingen in werking treden, en uiterlijk tot 31 december 2009.

Gelet op de administratieve en praktische complexiteit, die een veralgemeende retroactieve toepassing haast onmogelijk maakt, en daarenboven de onhaalbaarheid om een oordeel te kunnen stellen in verband met de budgettaire implicaties van dergelijke veralgemeende

toepassing, is het niet aangewezen deze regeling ab initio te wijzigen. Daarom stellen wij voor dat de nieuwe regeling slechts voor de toekomst geldt.

Er wordt echter wel in een overgangsbepaling voorzien (artikel 9) opdat personen die menen aanspraak te kunnen maken op de Vlaamse zorgverzekering krachtens het Europese Gemeenschapsrecht, zich op vrijwillige basis zouden kunnen aansluiten voor de periode van 1 oktober 2001 tot 1 januari 2010. Op deze wijze blijven de rechten en plichten van de betrokkenen gevrijwaard.

De Raad van State formuleerde in haar advies 46.083/3 geen bezwaar tegen de voorgestelde bepalingen om het decreet in overeenstemming te brengen met het Europese Gemeenschapsrecht.

B. Studenten uit niet-EU-landen niet langer aansluiten bij de zorgverzekering

In artikel 4 van het decreet betreffende de organisatie van de zorgverzekering wordt bepaald welke personen moeten of kunnen aansluiten bij de Vlaamse zorgverzekering.

Tot de groep van personen die verplicht moet aansluiten behoren onder meer alle personen die in Vlaanderen ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister en afkomstig zijn uit een land dat niet tot de EU/EER-zone (Europese Unie/ Europese Economische Ruimte) behoort.

Na een signaal van de sociale dienst van de K.U.Leuven wordt voorgesteld om voor deze specifieke doelgroep een afwijking te voorzien.

In het ontwerp van decreet wordt een bepaling toegevoegd, waarbij volgende categorieën van personen die gekend zijn bij de Dienst Vreemdelingenzaken vrijgesteld zijn van de aansluitingsplicht bij de zorgverzekering:

- studenten van buiten de Europese Unie;
- onderzoekers van buiten de Europese Unie;
- desgevallend de familieleden die samen met de studenten of onderzoekers in Vlaanderen verblijven.

De ervaring heeft geleerd dat het niet billijk is deze groep verplicht aan te sluiten bij de Vlaamse zorgverzekering:

- deze personen worden in de bestaande regelgeving bijdrageplichtig vanaf de leeftijd van 26 jaar;
- weliswaar kunnen zij in hun periode van tijdelijk verblijf als student vrijwel geen rechtsbescherming genieten, gelet op het feit dat een niet-EU-onderdaan pas na vijf jaar verblijf in Vlaanderen een beroep kan doen op de zorgverzekering. Op dat ogenblik is de studie/het onderzoek meestal afgelopen;
- het statuut student of onderzoeker van buiten de Europese Unie geeft bovendien geen mogelijkheid tot een verblijf van onbepaalde duur.

Dit kan enkel wanneer de persoon een ander statuut verwerft. In dat geval is de aansluiting bij de zorgverzekering uiteraard ook opnieuw verplicht;

- de sociale dienst van de K.U.Leuven stelde vast dat vele studenten van buiten de Europese Unie moeilijkheden ondervinden om aan de betalingsplicht te voldoen. Deze moeilijkheden kwamen in het voorbije jaar aan het licht ten gevolge van administratieve geldboetes die werden opgelegd aan studenten die drie maal niet correct betaalden. Uit een analyse van de betreffende dossiers bleek dat:
 - a. de uitnodigingen tot betaling vaak niet tijdig bij de persoon terecht kwamen, wegens onder meer veelvuldige adreswijzigingen van de buitenlandse studenten;
 - b. de inning niet kan worden gerealiseerd omdat de betrokkenen bij herinneringsmailings en desgevallend het ontvangen van een boetebrief, hun verblijf reeds hebben beëindigd;
 - c. de betrokkenen niet steeds over de juiste informatie beschikken of over voldoende middelen om de bijdrageplicht te voldoen.

Derhalve lijkt het aangewezen om voor deze zeer specifieke doelgroep van studenten en onderzoekers uit niet-EU-lidstaten met een tijdelijk verblijfsstatuut en

een leeftijd ouder dan 25 jaar een afwijking van het algemene principe mogelijk te maken. Uit de gegevens die het Vlaams Zorgfonds ontving van de dienst Vreemdelingenzaken, blijkt dat het gaat om ongeveer 1860 personen.

C. Wie de jaarlijkse bijdrage volledig, maar laattijdig betaalt, wordt geen administratieve boete opgelegd

De Vlaamse zorgverzekering is een verplichte verzekering in Vlaanderen. Wie in Vlaanderen woont en ouder is dan 25 jaar, moet jaarlijks een ledenbijdrage betalen. Wie drie keer zijn ledenbijdragen niet, gedeeltelijk of te laat betaalt, wordt sedert 1 mei 2006 een administratieve geldboete opgelegd. De boete bedraagt 250 euro (100 euro voor personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming in het kader van de ziekteverzekering).

In de regelgeving Vlaamse zorgverzekering zijn twee sancties ingeschreven: de administratieve geldboete en de opschorting met verlies van rechten. De boete wordt opgelegd aan iedereen die drie keer niet correct vóór 1 mei betaalt. De opschorting met verlies van rechten wordt opgelegd aan iedereen die niet uiterlijk op 31 december betaalt.

Billijkheid

Deze regeling leidt tot heel wat verwarring bij de leden. Personen die een bijdrage voor een bepaald jaar betalen in de loop van dat jaar, zijn er vaak van overtuigd dat ze in orde zijn voor de zorgverzekering, maar toch krijgen ze een boeteteller.

Daarenboven worden de inspanningen van de zorgkassen om herinneringsmailings te versturen aan leden die niet betaalden vóór 1 mei ontmoedigd door het huidige systeem. Als een lid naar aanleiding van een herinneringsmailing alsnog de bijdrage betaalt, blijft hij immers een sanctie behouden in de zin van een positieve boeteteller. Dit leidt tot heel wat ongenoegen en ontevredenheid bij de leden van de betreffende zorgkas.

Nog groter is de ontevredenheid en vaak zelfs verontwaardiging wanneer aan personen die alle bijdragen betaald hebben en niets meer verschuldigd zijn aan hun zorgkas, een administratieve geldboete van 250 euro of 100 euro wordt opgelegd.

Vanuit de zorgkassen werd gevraagd om de boeteteller niet langer te laten ingaan vanaf 1 mei, en zodoende de mogelijkheid te bieden om nog een positieve respons te kunnen genereren op herinneringsmailings zonder sancties voor het aangesloten lid.

Een interkabinettenwerkgroep boog zich op 8 januari 2009 over dit signaal van de zorgkassen. Deze interkabinettenwerkgroep kwam tot de conclusie dat het louter verlaten van de datum vanaf wanneer de boeteteller zou worden opgelegd, geen afdoende oplossing zou bieden.

Er zouden immers steeds personen blijven bestaan die net te laat zouden betalen en bijgevolg zonder nog bijdragen verschuldigd te zijn, een boeteteller zouden oplopen.

Daarenboven zou het verlaten van de datum vanaf wanneer de boeteteller zou worden opgelegd tot bijvoorbeeld 31 mei of 30 juni zoals initieel werd voorgesteld, de administratieve haalbaarheid van een correct voorbereide en afgehandelde herinneringsmailing door de zorgkassen haast onmogelijk maken.

De interkabinettenwerkgroep opteerde daarom voor een structurele oplossing die er in bestaat om geen administratieve geldboete meer op te leggen bij laattijdige betalingen, maar wel nog de opschorting met verlies van rechten te behouden voor elke laattijdige betaling na 31 december.

Op die wijze beschikken de zorgkassen over een periode van acht maanden voor de correcte uitvoering van herinneringsmailings, zonder sanctie voor de aangesloten leden.

Bij de bespreking van dit voorstel formuleerde de interkabinettenwerkgroep weliswaar volgende belangrijke kanttekeningen.

De wettelijke betalingsdatum van 30 april dient behouden te blijven. De uitnodiging tot betaling moet derhalve steeds deze datum vermelden.

De herinneringsmailings moeten evenzeer blijven wijzen op de wettelijke betalingsdatum van 30 april. De herinneringsmailings roepen op om onverwijld te betalen om sancties te vermijden. Voor het vermijden van de opschorting met verlies van rechten dient deze betaling vóór 31 december te gebeuren.

Ofschoon er niet verwacht wordt dat mensen die tot nu toe correct betaalden vóór 30 april op basis van de eerste uitnodiging tot betaling, dit in de toekomst niet meer zouden doen (de uitnodiging blijft ongewijzigd), is een evaluatie van de gevolgen van de gewijzigde regelgeving aangewezen.

De gewijzigde regelgeving moet immers leiden tot een betere inning (door de ruime mogelijkheid tot het versturen van herinneringsmailings) en mag niet leiden tot een latere bijdragebetaling door de leden.

Administratieve vereenvoudiging

Het bijsturen van de regelgeving met betrekking tot de administratieve geldboete heeft een positieve impact op de administratieve lasten van de burger. Burgers die hun bijdragen betaald hebben, maar omwille van laattijdigheid toch een boete krijgen, zullen niet langer telefonisch om uitleg vragen over boete en evenmin een schriftelijk bezwaar indienen bij het Vlaams Zorgfonds.

De zorgkassen zullen niet langer klachten moeten behandelen van leden die na een herinneringsmailing hun bijdrage betaald hebben en niet begrijpen dat ze toch een boete krijgen.

Voor het zorgfonds zal het aantal bezwaren significant dalen. Hierdoor kan het zorgfonds zich focussen op de groep van hardnekkige wanbetalers.

Doelstelling administratieve geldboete blijft behouden

De geldboete heeft niet als prioritaire doelstelling om extra middelen voor de zorgverzekering te genereren of om een gestreng bestraffend beleid te voeren. De doelstelling van de administratieve geldboete bestaat er wel in om een zo hoog mogelijke inningsgraad van de bijdragen te realiseren. Voorliggend voorstel doet geen afbreuk aan deze doelstelling, maar vermijdt slechts gevolgen, die als onbillijk kunnen worden beschouwd.

Met deze maatregel zal het maatschappelijk draagvlak voor de administratieve geldboete overigens in belangrijke mate toenemen. Voor hardnekkige wanbetalers blijft de administratieve geldboete onverkort gelden.

Herinneringsmailings

Tot nu kregen mensen die niet tijdig betaalden na een herinnering steeds een boeteteller. Dit is niet stimulerend om te betalen.

Met de nieuwe regeling kunnen vanuit het zorgfonds en de zorgkassen extra inspanningen gedaan worden om leden die in het voorjaar niet betaalden, alsnog te laten betalen in het najaar. De leden hebben er nu immers alle belang bij.

D. Wie gerechtigd is op het OMNIO-statuu, betaalt 100 euro als administratieve geldboete in plaats van 250 euro

Iedereen die aangesloten is bij de Vlaamse zorgverzekering moet jaarlijks een bijdrage betalen. Sedert het jaar 2003 bedraagt deze jaarlijkse bijdrage 25 euro, behalve voor de personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming in het kader van de ziekteverzekering. Voor deze personen bedraagt de bijdrage 10 euro. Men moet recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming (VT) op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar van de betaling van de bijdrage.

De volgende personen hebben recht op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming:

- WIGW (weduwen, wezen, invaliden en gepensioneerden wiens inkomen een bepaalde inkomensgrens niet overschrijdt) en hun personen ten laste;
- gerechtigden op een leefloon en hun personen ten laste;
- gerechtigden op een inkomensgarantie voor ouderen en hun personen ten laste;
- mindervaliden met een tegemoetkoming voor personen met een handicap en hun personen ten laste;
- gezinshoofden en alleenstaanden, ouder dan 50 jaar, meer dan 1 jaar werkloos met een werkloosheidsvergoeding, en waarvan het inkomen een bepaalde inkomensgrens niet overschrijdt, en hun personen ten laste.

Vanaf 1 juli 2007 is krachtens een federale maatregel het statuut van verhoogde tegemoetkoming uitgebreid met het OMNIO-statuuut.

Personen verwerven het OMNIO-statuuut, zodra ze aan een inkomensvoorwaarde voldoen. Het bruto belastbare gezinsinkomen moet lager zijn dan 13.312,80 euro, te verhogen met 2464,56 euro per gezinslid dat niet de aanvrager is.

Krachtens een besluit van de Vlaamse Regering van 16 januari 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2001 houdende de erkenning, de registratie en de machtiging, en houdende de aansluiting, de aanvraag en de tenlasteneming in het kader van de zorgverzekering, werd de doelgroep van personen die slechts een bijdrage van 10 euro betalen voor de zorgverzekering uitgebreid met de gerechtigden op het OMNIO-statuuut.

Gelet op het feit dat er een mathematisch verband is tussen het bedrag van de ledenbijdrage en het bedrag van de administratieve geldboete (het bedrag van de administratieve geldboete bedraagt het tienvoud van de jaarlijks verschuldigde ledenbijdrage), is het wenselijk om voor de specifieke doelgroep van OMNIO-gerechtigden ook het bedrag van de administratieve geldboete te wijzigen. Vandaar wordt een wijziging van artikel 21bis van het decreet voorgesteld, waardoor OMNIO-gerechtigden nog slechts 100 euro verschuldigd zijn, ingeval zij een administratieve geldboete opgelegd krijgen.

Het weze opgemerkt dat de Raad van State in haar advies 46.083/AV zich niet uitspreekt over de voorgestelde maatregelen onder de punten B, C en D, wegens een onvoldoende motivatie van het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel definieert de wet op de vreemdelingen en het begrip “persoon ten laste”.

Artikel 3

In dit artikel worden verschillende wijzigingen aangebracht. Het decreet wordt in overeenstemming gebracht met het Europese Gemeenschapsrecht.

In artikel 4, §1, van het decreet wordt de vroegere regelgeving betreffende personen die in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen hernomen.

In artikel 4, §2, wordt de bestaande regelgeving betreffende de inkomende grensarbeiders verruimd, zodat personen die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, en ooit gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrij verkeer binnen de EU, en in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken eveneens onder het toepassingsgebied van de zorgverzekering vallen.

De personen ten laste van de in artikel 4, §2, eerste en tweede en vierde en vijfde lid, bedoelde personen vallen eveneens onder het toepassingsgebied van dit decreet, voor zover zij geen recht hebben op gelijkwaardige prestaties uit hoofde van de wetgeving van de woonstaat.

In artikel 4, §3, wordt geregeld dat studenten uit niet-EU-landen niet langer moeten aansluiten bij de zorgverzekering.

Artikel 4

Dit artikel maakt het mogelijk dat de bepaling van artikel 3, waarbij de studenten uit niet-EU-landen, niet langer moeten aansluiten bij de zorgverzekering, reeds uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2009. Dit artikel zal niet meer van kracht zijn op het ogenblik waarop de andere artikelen van het decreet van kracht worden, namelijk op 1 januari 2010.

Artikel 5

In artikel 5, 6°, van het decreet worden de verwijzingen aangepast aan het nieuwe artikel 4 van het decreet.

Artikel 6

In artikel 16, 4°, van het decreet worden de verwijzingen aangepast aan het nieuwe artikel 4 van het decreet.

Artikel 7

In artikel 21bis, §1, van het decreet worden verschillende wijzigingen aangebracht.

Het eerste lid wordt vervangen. Vooreerst wordt verwezen naar de bepaling betreffende de opschorting met verlies van rechten. Vervolgens worden de verwijzingen aangepast aan het nieuwe artikel 4 van het decreet.

De laattijdigheid van de betaling van de bijdragen werd als grond voor het opleggen van een administratieve geldboete geschrapt. Hierdoor werd het mogelijk om de bepaling te vereenvoudigen, doordat de vermelding van het openstaand saldo van verschuldigde bijdragen vanaf 1 mei 2006, overbodig was geworden.

Het derde lid van artikel 21bis, §1, van het decreet wordt aangepast om de regelgeving van de zorgverzekering aan te passen aan het OMNIO-statuuut.

Artikel 8

In artikel 23quater, van het decreet worden de verwijzingen aangepast aan het nieuwe artikel 4 van het decreet.

Artikel 9

Dit artikel maakt het mogelijk dat de personen waartoe het toepassingsgebied van de zorgverzekering in het voorliggende voorstel wordt verruimd, vrijwillig met terugwerkende kracht kunnen aansluiten bij een zorgkas voor het verleden.

Artikel 10

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,*

Veerle HEEREN

Bijlage 1: Arrest van 1 april 2008 van het Europees Hof van Justitie

BELANGRIJKE JURIDISCHE KENNISGEVING Op de informatie op deze site is verklaring van afwijzing van aansprakelijkheid en een verklaring inzake het auteursrecht van toepassing.

ARREST VAN HET HOF (Grote kamer)

1 april 2008 (*)

„Zorgverzekering ingesteld door gefedereerde eenheid van lidstaat – Uitsluiting van personen die wonen op deel van nationaal grondgebied dat niet onder bevoegdheid van die eenheid valt – Artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG – Verordening (EEG) nr. 1408/71”

In zaak C-212/06,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 234 EG, ingediend door het Arbitragehof, thans het Grondwettelijk Hof (België), bij beslissing van 19 april 2006, ingekomen bij het Hof op 10 mei 2006, in de procedure

Regering van de Franse Gemeenschap,

Waalse regering

tegen

Vlaamse regering,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Grote kamer),

samengesteld als volgt: V. Skouris, president, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, A. Tizzano (rapporteur) en G. Arestis, kamerpresidenten, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský en J. Klučka, rechters,

advocaat-generaal: E. Sharpston,

griffier: M.-A. Gaudissart, hoofd van een administratieve eenheid,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 27 maart 2007,

gelet op de opmerkingen van:

- de regering van de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door J. Sambon en P. Reyniers, advocaten,
- de Waalse regering, vertegenwoordigd door M. Uyttendaele, J.-M. Bricmont en J. Sautois, advocaten,
- de Vlaamse regering, vertegenwoordigd door B. Staelens en H. Gilliams, advocaten,
- de Nederlandse regering, vertegenwoordigd door H. G. Sevenster en P. van Ginneken als gemachtigden,
- de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door V. Kreuschitz en J.-P. Keppenne als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 28 juni 2007,

het navolgende

Arrest

- 1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van de artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG en van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996 [PB 1997, L 28, blz. 1, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 307/1999 van de Raad van 8 februari 1999 (PB L 38, blz. 1); hierna: „verordening nr. 1408/71“].
- 2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen verschillende autonome eenheden van het Koninkrijk België. Het geding betreft een geschil tussen enerzijds de regering van de Franse Gemeenschap en de Waalse regering en anderzijds de Vlaamse regering over de voorwaarden voor aansluiting bij de zorgverzekering die door de Vlaamse Gemeenschap is ingesteld voor personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen.

Toepasselijke bepalingen*Gemeenschapsregeling*

- 3 De personele werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 wordt in artikel 2, lid 1, van die verordening omschreven als volgt:

„Deze verordening is van toepassing op werknemers of zelfstandigen en op studenten op wie de wetgeving van één of meer lidstaten van toepassing is of geweest is, en die onderdanen van één der lidstaten, dan wel op het grondgebied van één der lidstaten wonende staatlozen of vluchtelingen zijn, alsmede op hun gezinsleden en op hun nagelaten betrekkingen.“
- 4 De materiële werkingssfeer van die verordening wordt in artikel 4 omschreven als volgt:

„1. Deze verordening is van toepassing op alle wettelijke regelingen betreffende de volgende takken van sociale zekerheid:

 - a) prestaties bij ziekte en moederschap;

[...]

2. Deze verordening is van toepassing op de algemene en bijzondere stelsels van sociale zekerheid, welke al of niet op premie- of bijdragebetaling berusten, alsmede op de regelingen betreffende de verplichtingen van de werkgever of de reder met betrekking tot de in lid 1 bedoelde prestaties.

[...]

2 ter. Deze verordening is niet van toepassing op bepalingen van de wetgeving van een lidstaat betreffende de in bijlage II, afdeling III, genoemde bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties die slechts op een gedeelte van zijn grondgebied worden toegekend.

[...]”
- 5 In artikel 3, „Gelijkheid van behandeling”, van verordening nr. 1408/71 wordt bepaald:

„1. Personen die op het grondgebied van één der lidstaten wonen en op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, hebben de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit de wetgeving van elke lidstaat onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat, behoudens bijzondere bepalingen van deze verordening.“
- 6 Ten slotte bepaalt artikel 13 van de verordening, welke wetgeving op migrerende werknemers van toepassing is ter zake van sociale zekerheid. De relevante bepalingen van dit artikel luiden als volgt:

„1. Onder voorbehoud van de artikelen 14 quater en 14 septies zijn degenen op wie deze verordening van toepassing is, slechts aan de wetgeving van één enkele lidstaat onderworpen. De toe te passen wetgeving wordt overeenkomstig de bepalingen van deze titel vastgesteld.

2. Onder voorbehoud van de artikelen 14 tot en met 17:

- a) is op degene die op het grondgebied van een lidstaat werkzaamheden in loondienst uitoefent, de wetgeving van die staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere lidstaat woont of indien de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij hij werkzaam is, zich bevindt op het grondgebied van een andere lidstaat;
- b) is op degene die op het grondgebied van een lidstaat werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, de wetgeving van die staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere lidstaat woont;

[...]"

Nationale regeling

- 7 Bij decreet van het Vlaams Parlement van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*Belgisch Staatsblad* van 28 mei 1999 blz. 19149; hierna: „decreet van 30 maart 1999”) heeft de Vlaamse Gemeenschap een zorgverzekering ingesteld om de gezondheidstoestand en de levensomstandigheden van personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen te verbeteren. De zorgverzekering geeft onder bepaalde voorwaarden en ten belope van een maximumbedrag recht op tenlasteneming door een zorgkas van bepaalde kosten, zoals de kosten voor thuishulp of voor de aankoop van toestellen of producten die de verzekerde nodig heeft.
- 8 Het decreet van 30 maart 1999 is herhaaldelijk gewijzigd, onder meer om rekening te houden met de bezwaren van de Commissie van de Europese Gemeenschappen die aanleiding hadden gegeven tot de inleiding van een inbreukprocedure in 2002. De Commissie betwistte vooral de verenigbaarheid met verordening nr. 1408/71 van de in de oorspronkelijke versie van het decreet voor aansluiting bij de zorgverzekering en voor de betaling van de uitkeringen waarin deze voorziet, gestelde voorwaarde van wonen in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
- 9 Daarop is het woonplaatscriterium aangepast bij decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*Belgisch Staatsblad* van 9 juni 2004, blz. 43593; hierna: „decreet van 30 april 2004”). Dit decreet, dat terugwerkt tot 1 oktober 2001, heeft hoofdzakelijk de personele werkingssfeer van de zorgverzekering uitgebreid tot personen die in die taalgebieden werken en in een andere lidstaat dan het Koninkrijk België wonen. Bovendien zijn van die werkingssfeer uitgesloten personen die in die taalgebieden wonen, maar aan het socialezekerheidsstelsel van een andere lidstaat zijn onderworpen. Na deze wijzigingen heeft de Commissie op 4 april 2006 de betrokken inbreukprocedure beëindigd.
- 10 In artikel 4 van het decreet van 30 maart 1999, zoals gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004, wordt als volgt bepaald welke categorieën van personen bij de zorgverzekering moeten of kunnen worden aangesloten:

„§ 1. Elke persoon die binnen het Nederlandse taalgebied zijn woonplaats heeft, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

[...]

§ 2. Elke persoon die binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zijn woonplaats heeft, kan vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

§ 2 bis. Elke persoon, bedoeld in § 1 en § 2, voor wie uit eigen recht, op grond van de aanwijzingsregels van verordening [...] nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van een andere lidstaat van de Europese Unie of van een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte van toepassing is, valt niet onder het toepassingsgebied van dit decreet.

§ 2 ter. Elke persoon, die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, omwille van tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening

[...] nr. 1408/71, het sociaizekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. De bepalingen van dit decreet met betrekking tot de personen, bedoeld in § 1, zijn van overeenkomstige toepassing.

Elke persoon, die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, omwille van tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening [...] nr. 1408/71, het sociaizekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. De bepalingen van dit decreet met betrekking tot de personen, bedoeld in § 2, zijn van overeenkomstige toepassing."

- 11 In artikel 5 van het decreet van 30 maart 1999, zoals laatstelijk gewijzigd bij het decreet van het Vlaams Parlement van 25 november 2005 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*Belgisch Staatsblad* van 12 januari 2006, blz. 2153), dat eveneens terugwerkt tot 1 oktober 2001, worden de voorwaarden voor tenlasteneming door de zorgverzekering bepaald als volgt:

„Om aanspraak te maken op tenlastenemingen door een zorgkas van de kosten van niet-medische hulp- en dienstverlening, moet de gebruiker aan de volgende voorwaarden voldoen:

[...]

3° op het ogenblik van de uitvoering van de tenlasteneming legaal verblijven in een lidstaat van de Europese Unie of in een staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte;

[...]

5° gedurende ten minste vijf jaar, voorafgaand aan de aanvraag tot tenlasteneming, ononderbroken wonen in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of ononderbroken sociaal verzekerd zijn in de lidstaten van de Europese Unie of in de staten die partij zijn bij de Europese Economische Ruimte;

[...]”

Het hoofdgeding en de prejudiciële vragen

- 12 De onderhavige zaak vindt haar oorsprong in het derde beroep tot vernietiging dat de in het hoofdgeding als verzoeksters optredende regeringen tegen het decreet van 30 maart 1999 hebben ingesteld. De eerste twee beroepen zijn door het Arbitragehof respectievelijk ten dele en volledig verworpen. In die eerdere zaken heeft het Arbitragehof, met name in zijn arrest nr. 33/2001 van 13 maart 2001, gepreciseerd dat de bij dit decreet ingestelde zorgverzekering onder „bijstand aan personen” valt, een materie waarvoor volgens artikel 128, § 1, van de Belgische Grondwet de Gemeenschappen bevoegd zijn, en derhalve geen inbreuk maakt op de uitsluitende bevoegdheden van de federale staat op het gebied van de sociale zekerheid.
- 13 Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat het hoofdgeding met name betrekking heeft op artikel 4 van het decreet van 30 maart 1999 in de versie die voortvloeit uit het decreet van 30 april 2004 (hierna: „decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd”). In hun op 10 december 2004 bij de verwijzende rechter ingestelde beroepen hebben de verzoekende regeringen met name schending van verordening nr. 1408/71 en van verschillende bepalingen van het EG-Verdrag aangevoerd. Zij stellen dat het vrije verkeer van personen wordt belemmerd doordat van de zorgverzekering zijn uitgesloten personen die in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken en weliswaar op het nationale grondgebied, maar niet in een van die twee gebieden wonen.
- 14 In die omstandigheden heeft het Arbitragehof de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:
- „1) Is een stelsel van zorgverzekering dat
- a) wordt ingesteld door een autonome gemeenschap van een federale staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap,
 - b) geldt voor de personen die hun woonplaats hebben in het deel van het grondgebied van

die federale staat waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is,

- c) recht geeft op de tenlasteneming door een zodanig stelsel van de kosten voor niet-medische hulp en dienstverlening aan bij dat stelsel aangesloten personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen, in de vorm van een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten ervan en
- d) wordt gefinancierd door, enerzijds, jaarlijkse bijdragen van de aangeslotenen en, anderzijds, een dotatie ten laste van de uitgavenbegroting van de betrokken autonome gemeenschap,

een stelsel dat onder de materiële werkingssfeer valt van de verordening [...] nr. 1408/71 [...], zoals omschreven in artikel 4 van die verordening?

- 2) Voor zover de eerste prejudiciële vraag bevestigend zou worden beantwoord: dient voormelde verordening, inzonderheid de artikelen 2, 3 en 13, en, voor zover van toepassing, de artikelen 18, 19, 20, 25 en 28 ervan, aldus te worden geïnterpreteerd dat die bepalingen eraan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekeraarbaarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van die verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het EU-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is?
- 3) Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het EG-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij eraan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekeraarbaarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van voormelde verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het EU-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is?
- 4) Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het EG-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij zich ertegen verzetten dat het toepassingsgebied van een zodanig stelsel wordt beperkt tot de personen die hun woonplaats hebben in de door dat stelsel beoogde deelgebieden van een federale staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap?"

Beantwoording van de prejudiciële vragen

De eerste vraag

- 15 Met zijn eerste vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of uitkeringen op grond van een stelsel zoals de bij het decreet van 30 maart 1999 ingestelde zorgverzekering binnen de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 vallen.
- 16 Ter beantwoording van deze vraag dient eraan te worden herinnerd dat volgens vaste rechtspraak het onderscheid tussen prestaties die van de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 zijn uitgesloten, en die welke daar onder vallen, vooral berust op de constitutieve elementen van elke prestatie, met name het doel waarop zij is gericht en de voorwaarden waaronder zij wordt toegekend, en niet op het feit dat een prestatie door een nationale wetgeving al dan niet als een socialezekerheidsuitkering wordt aangemerkt (zie onder meer arresten van 27 maart 1985, Hoeckx, 249/83, Jurispr. blz. 973, punt 11; 10 maart 1993, Commissie/Luxemburg, C-111/91, Jurispr. blz. I-817, punt 28, en 18 januari 2007, Celozzi, C-332/05, Jurispr. blz. I-563, punt 16).
- 17 Het Hof heeft meermaals gepreciseerd dat een uitkering als een socialezekerheidsuitkering kan worden beschouwd wanneer zij, in de eerste plaats, aan de rechthebbenden zonder enige discretionaire en individuele beoordeling van hun persoonlijke behoeften wordt toegekend op basis van een wettelijk omschreven positie, en, in de tweede plaats, verband houdt met een van de in

- artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 uitdrukkelijk genoemde risico's (zie onder meer de reeds aangehaalde arresten Hoeckx, punten 12-14; Commissie/Luxemburg, punt 29, en Celozzi, punt 17).
- 18 Zoals blijkt uit alle bij het Hof ingediende opmerkingen, wordt in het hoofdgeding niet betwist dat een stelsel als de bij het decreet van 30 maart 1999 ingestelde zorgverzekering voldoet aan deze voorwaarden.
- 19 Uit de bepalingen van dat decreet volgt immers dat een dergelijk stelsel op objectieve wijze en op basis van een wettelijk omschreven positie recht geeft op tenlasteneming door een zorgkas van de kosten van niet-medische hulp- en dienstverlening van personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen.
- 20 Bovendien heeft het Hof reeds geoordeeld dat prestaties die de gezondheidstoestand en het leven van hulpbehoevende personen beogen te verbeteren, zoals die in het hoofdgeding, in de eerste plaats een aanvulling vormen op de prestaties krachtens de ziektekostenverzekering en dus als „prestaties bij ziekte” in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71 moeten worden beschouwd (zie in die zin arresten van 5 maart 1998, Molenaar, C-160/96, Jurispr. blz. I-843, punten 22-24; 8 maart 2001, Jauch, C-215/99, Jurispr. blz. I-1901, punt 28, en 21 februari 2006, Hosse, C-286/03, Jurispr. blz. I-1771, punt 38).
- 21 Zoals de Waalse regering opmerkt, kan de zorgverzekering ook niet van de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 worden uitgesloten op grond van artikel 4, lid 2 ter, van die verordening, dat betrekking heeft op bepaalde soorten niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties die worden beheerst door nationale bepalingen die slechts op een gedeelte van het grondgebied van een lidstaat van toepassing zijn.
- 22 Anders dan in dat artikel 4, lid 2 ter, voor de toepassing van die afwijking wordt geëist, berust de zorgverzekering die in het hoofdgeding aan de orde is, immers op premie- of bijdragebetaling, daar zij althans ten dele wordt gefinancierd uit bijdragen van de verzekerden, en wordt zij niet genoemd in bijlage II, afdeling III, van verordening nr. 1408/71.
- 23 Bijgevolg dient op de eerste vraag te worden geantwoord dat uitkeringen betaald op grond van een stelsel zoals de bij het decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd ingestelde zorgverzekering binnen de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 vallen.

De tweede en de derde vraag

- 24 Met deze twee vragen, die samen dienen te worden behandeld, wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of de artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG of verordening nr. 1408/71 aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat die de aansluiting bij een stelsel als de zorgverzekering die aan de orde is in het hoofdgeding, en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die wonen op het grondgebied waarbinnen die gefedereerde eenheid bevoegd is, en personen die een beroepsactiviteit uitoefenen op dat grondgebied maar in een andere lidstaat wonen, zodat personen die op dat grondgebied zijn tewerkgesteld maar op een grondgebied van een andere gefedereerde eenheid van diezelfde staat wonen, zijn uitgesloten.
- De ontvankelijkheid
- 25 De Vlaamse regering stelt primair dat deze vragen nuttig noch noodzakelijk zijn voor de beslechting van het hoofdgeding, zodat zij niet-ontvankelijk moeten worden verklaard.
- 26 Voor de verwijzende rechter zijn de verzoekende regeringen immers tegen de instelling van die zorgverzekering opgekomen met het argument dat de Vlaamse Gemeenschap ter zake niet bevoegd is, terwijl de uitlegging van het gemeenschapsrecht die zij in het kader van de tweede en de derde vraag bepleiten, tot het omgekeerde resultaat zal leiden, namelijk dat de uitkeringen waarin de betrokken zorgverzekering voorziet, ook worden toegekend aan personen die in het Franse taalgebied wonen.
- 27 Verder stelt de Vlaamse regering dat het Arbitragehof deze vragen in de verwijzingsbeslissing reeds zelf heeft beantwoord door te overwegen dat de in het hoofdgeding aan de orde zijnde zorgverzekering geen afbreuk doet aan de uitsluitende bevoegdheid van de federale overheid ter zake van de economische unie in België, gelet op het geringe bedrag en de beperkte gevolgen van

de betrokken uitkeringen. Om dezelfde redenen kan dat stelsel geen beperking van het vrije verkeer van personen in de zin van het Verdrag opleveren.

- 28 In dit verband zij eraan herinnerd, dat volgens vaste rechtspraak het in het kader van de in artikel 234 EG geregelde samenwerking tussen het Hof en de nationale rechter uitsluitend een zaak is van de nationale rechter aan wie het geschil is voorgelegd en die de verantwoordelijkheid draagt voor de te geven rechterlijke beslissing om, gelet op de bijzonderheden van het geval, de noodzaak van een prejudiciële beslissing voor het wijzen van zijn vonnis te beoordelen alsmede de relevantie van de vragen die hij aan het Hof voorlegt. Wanneer de gestelde vragen bijgevolg de uitlegging van gemeenschapsrecht betreffen, is het Hof in beginsel verplicht uitspraak te doen (zie met name arresten van 13 maart 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, Jurispr. blz. I-2099, punt 38; 22 mei 2003, *Korhonen e.a.*, C-18/01, Jurispr. blz. I-5321, punt 19, en 19 april 2007, *Asemfo*, C-295/05, Jurispr. blz. I-2999, punt 30).
- 29 Hieruit volgt dat het vermoeden van relevantie dat op de prejudiciële vragen van nationale rechterlijke instanties rust, slechts in uitzonderingsgevallen kan worden opgeheven, namelijk wanneer duidelijk blijkt dat de gevraagde uitlegging van de in die vragen genoemde bepalingen van gemeenschapsrecht geen verband houdt met een reëel geschil of met het voorwerp van het hoofdgeding (zie met name arresten van 15 december 1995, *Bosman*, C-415/93, Jurispr. blz. I-4921, punt 61, en 7 september 1999, *Beck en Bergdorf*, C-355/97, Jurispr. blz. I-4977, punt 22).
- 30 Dit is echter niet het geval in het hoofdgeding. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt immers duidelijk dat een antwoord op de tweede en derde vraag voor het Arbitragehof nuttig is om uit te maken of, zoals de verzoekende regeringen in hun beroep in het hoofdgeding stellen, de voor het verkrijgen van de voordelen van de zorgverzekering gestelde woonplaatsvoorwaarde inbreuk maakt op een aantal bepalingen van gemeenschapsrecht inzake het vrije verkeer van personen.
- 31 Bijgevolg dienen de tweede en de derde prejudiciële vraag ontvankelijk te worden verklaard.
- Ten gronde
- 32 Om te beginnen betoogt de Vlaamse regering dat die vragen betrekking hebben op een zuiver interne situatie die geen aanknopingspunt heeft met het gemeenschapsrecht, namelijk de situatie dat het decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd niet van toepassing is op sommige personen die in België wonen en aldaar een beroepsactiviteit uitoefenen.
- 33 In dit verband zij eraan herinnerd dat volgens vaste rechtspraak de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen en de ter uitvoering van deze bepalingen vastgestelde handelingen, niet kunnen worden toegepast op activiteiten die geen enkel aanknopingspunt hebben met een van de situaties waarop het gemeenschapsrecht ziet, en waarvan alle relevante elementen geheel in de interne sfeer van een enkele lidstaat liggen (zie met name, met betrekking tot respectievelijk de vrijheid van vestiging en het vrije verkeer van werknemers, arresten van 8 december 1987, *Gauchard*, 20/87, Jurispr. blz. 4879, punten 12 en 13, en 26 januari 1999, *Terhoeve*, C-18/95, Jurispr. blz. I-345, punt 26 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Hetzelfde geldt met betrekking tot de bepalingen van verordening nr. 1408/71 (zie in die zin arresten van 22 september 1992, *Petit*, C-153/91, Jurispr. blz. I-4973, punt 10, en 11 oktober 2001, *Khalil e.a.*, C-95/99–C-98/99 en C-180/99, Jurispr. blz. I-7413, punt 70).
- 34 Daartegenover staat dat, zoals het Hof eveneens heeft verklaard, iedere gemeenschapsburger die gebruik heeft gemaakt van het recht van vrij verkeer en in een andere lidstaat een beroepsactiviteit heeft uitgeoefend, ongeacht zijn woonplaats en zijn nationaliteit, binnen de werkingssfeer van bovengenoemde verdragsbepalingen valt (zie in die zin arrest van 23 februari 1994, *Scholz*, C-419/92, Jurispr. blz. I-505, punt 9; arrest *Terhoeve*, reeds aangehaald, punt 27, en arrest van 18 juli 2007, *Hartmann*, C-212/05, Jurispr. blz. I-6303, punt 17).
- 35 In het onderhavige geval zien de tweede en de derde vraag van de verwijzende rechter op alle personen die, ongeacht of zij gebruik hebben gemaakt van een van de door het Verdrag gegarandeerde fundamentele vrijheden, een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar omdat zij op een ander deel van het nationale grondgebied wonen, niet in aanmerking komen voor de voordelen van de zorgverzekering die aan de orde is in het hoofdgeding.
- 36 In deze omstandigheden moet tegen de achtergrond van de in de punten 32 en 33 van het

onderhavige arrest in herinnering gebrachte beginselen onderscheid worden gemaakt tussen twee soorten situaties.

- 37 Enerzijds heeft de toepassing van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde regeling onder meer tot gevolg dat van de zorgverzekering zijn uitgesloten Belgische staatsburgers die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar in het Franse of het Duitse taalgebied wonen en nooit gebruik hebben gemaakt van het vrije verkeer van binnen de Europese Gemeenschap.
- 38 Vaststaat echter dat het gemeenschapsrecht niet kan worden toegepast op dergelijke zuiver interne situaties.
- 39 Anders dan de regering van de Franse Gemeenschap suggereert, kan hiertegen geen beroep worden gedaan op het burgerschap van de Unie, neergelegd in artikel 17 EG, dat volgens artikel 18 EG met name inhoudt dat iedere burger van de Unie het recht heeft, vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven. Het Hof heeft immers herhaaldelijk geoordeeld dat het burgerschap van de Unie niet tot doel heeft, de materiële werkingssfeer van het Verdrag uit te breiden tot interne situaties die geen enkele aanknoping met het gemeenschapsrecht hebben (zie in die zin arresten van 5 juni 1997, Uecker en Jacquet, C-64/96 en C-65/96, Jurispr. blz. I-3171, punt 23; 2 oktober 2003, Garcia Avello, C-148/02, Jurispr. blz. I-11613, punt 26, en 12 juli 2005, Schempp, C-403/03, Jurispr. blz. I-6421, punt 20).
- 40 Opgemerkt zij echter dat de uitlegging van bepalingen van gemeenschapsrecht ook met betrekking tot situaties die als zuiver interne situaties worden aangemerkt, nuttig kan zijn voor de nationale rechter, vooral wanneer volgens het recht van de betrokken lidstaat aan de eigen staatsburgers dezelfde rechten toekomen als staatsburgers van een andere lidstaat in een door die rechter als vergelijkbaar beschouwde situatie aan het gemeenschapsrecht ontleenen (zie in die zin beschikking van 17 februari 2005, Mauri, C-250/03, Jurispr. blz. I-1267, punt 21, en arrest van 30 maart 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, Jurispr. blz. I-2941, punt 29).
- 41 Anderzijds kan de in het hoofdgeding aan de orde zijnde wettelijke regeling ook tot gevolg hebben dat van de zorgverzekering worden uitgesloten werknemers of zelfstandigen die binnen de werkingssfeer van het gemeenschapsrecht vallen, namelijk zowel staatsburgers van andere lidstaten dan het Koninkrijk België die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad maar op een ander deel van het nationale grondgebied wonen, als Belgische staatsburgers die zich in dezelfde situatie bevinden en gebruik hebben gemaakt van het recht van vrij verkeer.
- 42 Met betrekking tot deze tweede categorie van werknemers moet dus worden onderzocht of de bepalingen van gemeenschapsrecht waarvan de verwijzende rechter de uitlegging vraagt, in de weg staan aan een regeling als die welke aan de orde is in het hoofdgeding, voor zover deze van toepassing is op staatsburgers van andere lidstaten dan het Koninkrijk België of op Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van het recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap.
- 43 In dit verband dient eraan te worden herinnerd dat de lidstaten, die weliswaar bevoegd blijven om hun stelsels van sociale zekerheid in te richten, bij de uitoefening van deze bevoegdheid het gemeenschapsrecht moeten eerbiedigen, in het bijzonder de verdragsbepalingen betreffende het vrije verkeer van werknemers en de vrijheid van vestiging (zie in die zin arrest Terhoeve, reeds aangehaald, punten 34 en 35, en arrest van 23 november 2000, Elsen, C-135/99, Jurispr. blz. I-10409, punt 33).
- 44 Het is ook vaste rechtspraak dat de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen het de gemeenschapsburgers gemakkelijker beogen te maken, om het even welk beroep uit te oefenen op het gehele grondgebied van de Gemeenschap, en in de weg staan aan maatregelen die deze burgers minder gunstig behandelen wanneer zij op het grondgebied van een andere lidstaat een economische activiteit willen uitoefenen (zie arrest van 7 juli 1988, Wolf e.a., 154/87 en 155/87, Jurispr. blz. 3897, punt 13; arrest Terhoeve, reeds aangehaald, punt 37, en arrest van 11 september 2007, Commissie/Duitsland, C-318/05, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 114). In deze context beschikken de staatsburgers van de lidstaten in het bijzonder over het rechtstreeks aan het Verdrag ontleende recht om hun staat van herkomst te verlaten teneinde zich naar het grondgebied van een andere lidstaat te begeven en aldaar te verblijven om er een economische activiteit te verrichten (zie met name reeds aangehaalde arresten Bosman, punt 95, en Terhoeve, punt 38).

- 45 Bijgevolg staan de artikelen 39 EG en 43 EG in de weg aan elke nationale maatregel die, zelfs wanneer hij zonder discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing is, het gebruik van de in het Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden door gemeenschapsburgers kan belemmeren of minder aantrekkelijk kan maken (zie in die zin arresten van 31 maart 1993, Kraus, C-19/92, Jurispr. blz. I-1663, punt 32; 9 september 2003, Burbaud, C-285/01, Jurispr. blz. I-8219, punt 95, en 5 oktober 2004, CaixaBank France, C-442/02, Jurispr. blz. I-8961, punt 11).
- 46 Tegen de achtergrond van deze beginselen zijn met name als belemmeringen aangemerkt, maatregelen die tot gevolg hebben dat werknemers door de uitoefening van hun recht van vrij verkeer socialezekerheidsvoordelen verliezen die hun door de wettelijke regeling van een lidstaat worden toegekend (zie met name arresten van 9 december 1993, Lepore en Scamuffa, C-45/92 en C-46/92, Jurispr. blz. I-6497, punt 21; 5 oktober 1994, Van Munster, C-165/91, Jurispr. blz. I-4661, punt 27, en arrest Hosse, reeds aangehaald, punt 24).
- 47 Welnu, een regeling als die welke aan de orde is in het hoofdgeding, kan dergelijke beperkende gevolgen hebben voor zover zij aansluiting bij de zorgverzekering afhankelijk stelt van het wonen in een bepaald gedeelte van het nationale grondgebied, te weten het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dan wel in een andere lidstaat.
- 48 Het is immers mogelijk dat migrerende werknemers die een werkzaamheid in loondienst of als zelfstandige uitoefenen in een van deze twee gebieden of dat van plan zijn, worden ontmoedigd om gebruik te maken van hun recht van vrij verkeer en om hun lidstaat van herkomst te verlaten om in België te verblijven, door de omstandigheid dat hun installatie op bepaalde delen van het Belgische grondgebied tot gevolg heeft dat zij uitkeringen verliezen waarop zij anders in voorkomend geval aanspraak zouden kunnen maken. Met andere woorden, het feit dat de betrokken werknemers of zelfstandigen zich bevinden in een situatie waarin zij ofwel het voordeel van de zorgverzekering verliezen ofwel beperkt zijn in de keuze van hun woonplaats, kan op zijn minst de uitoefening van de door de artikelen 39 EG en 43 EG verleende rechten belemmeren.
- 49 Anders dan de Vlaamse regering in wezen betoogt, is het in dit verband van weinig belang dat het betrokken onderscheid uitsluitend op de woonplaats op het nationale grondgebied en niet op een of andere nationaliteitsvoorwaarde is gebaseerd, zodat het op dezelfde wijze alle in België wonende werknemers of zelfstandigen treft.
- 50 Opdat een maatregel het vrije verkeer beperkt, is het immers niet noodzakelijk dat hij op de nationaliteit van de betrokken personen is gebaseerd, en zelfs niet dat hij tot gevolg heeft dat alle werknemers van het eigen land worden begunstigd of dat alleen werknemers die staatsburger van een andere lidstaat zijn, worden benadeeld, doch niet de eigen werknemers (zie in die zin arresten van 6 juni 2000, Angonese, C-281/98, Jurispr. blz. I-4139, punt 41, en 16 januari 2003, Commissie/Italië, C-388/01, Jurispr. blz. I-721, punt 14). Het volstaat, zoals in het geval van de zorgverzekering die aan de orde is in het hoofdgeding, dat de betrokken maatregel ten goede komt aan bepaalde categorieën van personen die een beroepsactiviteit uitoefenen in de betrokken lidstaat (zie, mutatis mutandis, ter zake van het vrij verrichten van diensten, arresten van 25 juli 1991, Commissie/Nederland, C-353/89, Jurispr. blz. I-4069, punt 25, en 13 december 2007, United Pan-Europe Communications Belgium e.a., C-250/06, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 37).
- 51 Daarbij komt dat, zoals de advocaat-generaal in de punten 64 tot en met 67 van haar conclusie heeft opgemerkt, de beperkende gevolgen van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde regeling niet als dermate onzeker en indirect kunnen worden beschouwd dat geen sprake zou zijn van een met de artikelen 39 EG en 43 EG strijdige belemmering. Anders dan in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het arrest van 27 januari 2000, Graf (C-190/98, Jurispr. blz. I-493), waarnaar de Vlaamse regering ter terechtzitting heeft verwezen, hangt met name het in aanmerking komen voor de betrokken uitkeringen van de zorgverzekering niet af van een toekomstige en hypothetische gebeurtenis voor de werknemer of zelfstandige, maar van een omstandigheid die per definitie verband houdt met de uitoefening van het recht van vrij verkeer, te weten de keuze van zijn woonplaats.
- 52 Met betrekking tot het betoog van de Vlaamse regering, dat die regeling, gelet op het geringe bedrag van de betrokken uitkeringen en het geringe aantal personen die daarvoor in aanmerking komen, in elk geval slechts een marginale invloed kan hebben op het vrije verkeer, behoeft slechts te worden opgemerkt dat volgens de rechtspraak van het Hof de verdragsartikelen betreffende het vrij verkeer van goederen en personen, het vrij verrichten van diensten en het vrije kapitaalverkeer fundamentele regels voor de Gemeenschap vormen, en elke belemmering van deze vrijheden, hoe

- gering ook, verboden is (zie met name arresten van 13 december 1989, *Corsica Ferries France*, C-49/89, Jurispr. blz. 4441, punt 8, en 15 februari 2000, *Commissie/Frankrijk*, C-169/98, Jurispr. blz. I-1049, punt 46).
- 53 In elk geval kan, gelet op een verschijnsel als de vergrijzing van de bevolking, niet worden uitgesloten dat de betrokken personen bij de uitoefening van hun recht van vrij verkeer rekening houden met het al dan niet in aanmerking komen voor thuisverzorgingsuitkeringen als die waarin de zorgverzekering voorziet.
- 54 Bijgevolg bevat een nationale regeling als die welke aan de orde is in het hoofdgeding, een in beginsel door de artikelen 39 EG en 43 EG verboden belemmering van het vrije verkeer van werknemers en van de vrijheid van vestiging.
- 55 Volgens vaste rechtspraak kunnen nationale maatregelen die de uitoefening van de in het Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden kunnen belemmeren of minder aantrekkelijk kunnen maken, slechts toelaatbaar zijn mits zij een doel van algemeen belang nastreven, geschikt zijn om de verwezenlijking daarvan te waarborgen en niet verder gaan dan noodzakelijk is om het gestelde doel te bereiken (zie met name arresten van 11 maart 2004, *de Lasteyrie du Saillant*, C-9/02, Jurispr. blz. I-2409, punt 49, en 18 januari 2007, *Commissie/Zweden*, C-104/06, Jurispr. blz. I-671, punt 25).
- 56 In het hoofdgeding bevatten echter noch het door de verwijzende rechter aan het Hof toegestuurde dossier noch de opmerkingen van de Vlaamse regering elementen die een rechtvaardiging kunnen opleveren voor de aan personen die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en in aanmerking willen komen voor het voordeel van de zorgverzekering, gestelde eis dat zij in een van die twee gebieden of in een andere lidstaat wonen.
- 57 De Vlaamse regering beroept zich in dit verband alleen op de eisen die inherent zijn aan de verdeling van de bevoegdheden binnen de federale structuur van België en inzonderheid op het feit dat de Vlaamse Gemeenschap ter zake van de zorgverzekering niet bevoegd is ten aanzien van personen die op het grondgebied van andere taalgemeenschappen van het Koninkrijk België wonen.
- 58 Dit betoog kan niet worden aanvaard. Zoals de advocaat-generaal in de punten 101 tot en met 103 van haar conclusie en de Commissie hebben opgemerkt, volgt immers uit vaste rechtspraak van het Hof dat een instantie van een lidstaat zich niet op bepalingen, praktijken of situaties van zijn interne rechtsorde, daaronder begrepen bepalingen, praktijken of situaties die voortvloeien uit de grondwettelijke organisatie van die staat, kan beroepen ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van uit het gemeenschapsrecht voortvloeiende verplichtingen (zie met name arresten van 10 juni 2004, *Commissie/Italië*, C-87/02, Jurispr. blz. I-5975, punt 38, en 26 oktober 2006, *Commissie/Oostenrijk*, C-102/06, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 9).
- 59 Bijgevolg moet worden vastgesteld dat de artikelen 39 EG en 43 EG in de weg staan aan een woonplaatsvoorwaarde als die welke wordt gesteld in het decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd. In die omstandigheden heeft niet te worden nagegaan of verordening nr. 1408/71, en met name artikel 3, lid 1, daarvan, is geschonden (zie *mutatis mutandis* arrest Terhoeve, reeds aangehaald, punt 41). Evenmin heeft uitspraak te worden gedaan over het bestaan van een beperking die verboden zou kunnen zijn op grond van artikel 18 EG, waaraan in de artikelen 39 EG en 43 EG een bijzondere uitdrukking wordt gegeven met betrekking tot het vrije verkeer van werknemers en de vrijheid van vestiging.
- 60 Gelet op een en ander dient op de tweede en de derde vraag te worden geantwoord dat de artikelen 39 EG en 43 EG aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, zoals de zorgverzekering die door de Vlaamse Gemeenschap is ingesteld bij het decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die hetzij wonen op het grondgebied waarbinnen die gefedereerde eenheid bevoegd is, hetzij een beroepsactiviteit uitoefenen op dat grondgebied maar in een andere lidstaat wonen, voor zover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld.

- 61 De vierde vraag betreft de gevolgen van de vaststelling door de nationale rechter dat de in het hoofdgeding aan de orde zijnde regeling onverenigbaar is met het gemeenschapsrecht. Volgens de nationale rechter zou dit tot gevolg hebben dat de regeling van vóór het decreet van 30 april 2004 weer van kracht wordt. Hij wenst met name te vernemen of de artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG in de weg staan aan een regeling volgens welke alleen personen die in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen, in aanmerking komen voor het voordeel van de zorgverzekering.
- 62 Dienaangaande behoeft slechts te worden vastgesteld dat de overwegingen die in de punten 47 tot en met 59 van het onderhavige arrest zijn geformuleerd in antwoord op de tweede en de derde vraag, a fortiori gelden voor een regeling die in vergelijking met de uit het decreet van 30 april 2004 voortvloeiende regeling nog een extra beperking bevat in die zin dat alle personen die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad maar niet in die gebieden wonen, dus ook personen die in een andere lidstaat wonen, van de werkingssfeer van die regeling zijn uitgesloten.
- 63 Bijgevolg moet op de vierde vraag worden geantwoord dat de artikelen 39 EG en 43 EG aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die wonen op het grondgebied van die gefedereerde eenheid, voor zover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten die een beroepsactiviteit uitoefenen op het grondgebied van die gefedereerde eenheid, of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld.

Kosten

- 64 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof van Justitie (Grote kamer) verklaart voor recht:

- 1) **Uitkeringen betaald op grond van een stelsel zoals de zorgverzekering die is ingesteld bij het decreet van het Vlaams Parlement van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, in de versie voortvloeiend uit het decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, vallen binnen de materiële werkingssfeer van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 307/1999 van de Raad van 8 februari 1999.**
- 2) **De artikelen 39 EG en 43 EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, zoals de zorgverzekering die door de Vlaamse Gemeenschap is ingesteld bij bovengenoemd decreet van 30 maart 1999 in de versie voortvloeiend uit het decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 2004, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die hetzij wonen op het grondgebied waarbinnen die gefedereerde eenheid bevoegd is, hetzij een beroepsactiviteit uitoefenen op dat grondgebied maar in een andere lidstaat wonen, voor zover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld.**
- 3) **De artikelen 39 EG en 43 EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet,**

beperkt tot personen die wonen op het grondgebied van die gefedereerde eenheid, voor zover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten die een beroepsactiviteit uitoefenen op het grondgebied van die gefedereerde eenheid, of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld.

ondertekeningen

* Procestaal: Frans.

Bijlage 2: Arrest van 21 januari 2009 van het Grondwettelijk Hof

Rolnummers 3194 en 3195

Arrest nr. 11/2009
van 21 januari 2009**A R R E S T**

In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, ingesteld door de Franse Gemeenschapsregering en door de Waalse Regering.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en M. Bossuyt, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

et

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de beroepen en rechtspleging*

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 9 december 2004 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 10 december 2004, heeft de Franse Gemeenschapsregering beroep tot vernietiging ingesteld van paragraaf 2ter van artikel 4 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, zoals ingevoegd bij het decreet van 30 april 2004 (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 juni 2004).

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 9 december 2004 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 10 december 2004, heeft de Waalse Regering beroep tot vernietiging ingesteld van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, tenminste tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 4 van dat decreet van 30 maart 1999, zoals gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004 (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 juni 2004).

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 3194 en 3195 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Waalse Regering, in de zaak nr. 3194, en de Vlaamse Regering hebben memories ingediend, de verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend en de Vlaamse Regering heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 12 oktober 2005 :

- zijn verschenen :

. Mr. P.-P. Van Gehuchten *loco* Mr. J. Sambon, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsregering;

. Mr. G. Uyttendaele *loco* Mr. M. Uyttendaele, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering;

. Mr. B. Staelens, advocaat bij de balie te Brugge, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en M. Bossuyt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

Bij tussenarrest nr. 16/2006 van 25 januari 2006, heeft het Hof de heropening van de debatten bevolen en de partijen verzocht, tegen 24 februari 2006, een aanvullende memorie, die zich beperkt tot de in punt 3 (van dat arrest) vermelde kwestie, in te dienen en binnen dezelfde termijn een afschrift ervan uit te wisselen.

De verzoekende partijen en de Vlaamse Regering hebben aanvullende memories ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 1 maart 2006 :

- zijn verschenen :

. Mr. P.-P. Van Gehuchten *loco* Mr. J. Sambon, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsregering;

. Mr. G. Uyttendaele *loco* Mr. M. Uyttendaele, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering;

. Mr. B. Staelens, advocaat bij de balie te Brugge, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en M. Bossuyt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

Bij tussenarrest nr. 51/2006 van 19 april 2006, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2006, heeft het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen :

« 1. Is een stelsel van zorgverzekering dat (a) wordt ingesteld door een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, (b) dat geldt voor de personen die hun woonplaats hebben in het deel van het grondgebied van die federale Staat waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is, (c) dat recht geeft op de tenlasteneming door een zodanig stelsel van de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening aan bij dat stelsel aangesloten personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen, in de vorm van een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten ervan en (d) dat wordt gefinancierd door, enerzijds, jaarlijkse bijdragen van de aangeslotenen en, anderzijds, door een dotatie ten laste van de uitgavenbegroting van de betrokken autonome gemeenschap, een stelsel dat onder de materiële werkingssfeer valt van de verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals omschreven in artikel 4 van die verordening ?

2. Voor zover de eerste prejudiciële vraag bevestigend zou worden beantwoord : dient voormelde verordening, inzonderheid de artikelen 2, 3 en 13, en, voor zover van toepassing, de artikelen 18, 19, 20, 25 en 28 ervan, aldus te worden geïnterpreteerd dat die bepalingen craan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekerbaarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van die verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het E.U.-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale Staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is ?

3. Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het E.G.-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij eraan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekeraarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van voormelde verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het E.U.-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale Staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is ?

4. Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het E.G.-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij zich ertegen verzetten dat het toepassingsgebied van een zodanig stelsel wordt beperkt tot de personen die hun woonplaats hebben in de door dat stelsel beoogde deelgebieden van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap ? ».

Bij arrest van 1 april 2008 heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen op de vragen geantwoord.

Bij beschikking van 24 april 2008 heeft het Hof de dag van de terechtzitting bepaald op 28 mei 2008, na de partijen te hebben uitgenodigd, in een uiterlijk op 21 mei 2008 in te dienen aanvullende memorie, waarvan ze een kopie laten toekomen aan de andere partijen binnen dezelfde termijn, hun eventuele opmerkingen te formuleren naar aanleiding van het voormelde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

De verzoekende partijen en de Vlaamse Regering hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 28 mei 2008 :

- zijn verschenen :

. Mr. P.-P. Van Gehuchten *loco* Mr. J. Sambon, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsregering;

. Mr. J. Sautois, tevens *loco* Mr. M. Uyttendaele, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering.

. Mr. B. Staelens, advocaat bij de balie te Brugge, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en T. Merckx-Van Goey verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. In rechte

- A -

Ten aanzien van de middelen die zijn afgeleid uit de schending van het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, die door de partijen worden aangevoerd ter ondersteuning van hun verzoekschrift

A.1.1. In de zaak nr. 3194 leidt de Franse Gemeenschapsregering een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 18, 39 en 43 van het EG-Verdrag, alsmede met de artikelen 2, 3, 13, 18, 19, 20, 25 en 28 van de verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

In een eerste onderdeel van het middel wordt aangevoerd dat, door de toepassing van de decretale regeling afhankelijk te maken van de voorwaarde dat de personen niet in België wonen, artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999, ingevoegd bij artikel 2 van het bestreden decreet, afbreuk doet aan de gelijkheid onder de Belgische burgers in het licht van het beginsel van vrij verkeer, het recht op arbeid en het recht op sociale zekerheid. De Franse Gemeenschapsregering merkt immers op dat, wanneer het criterium van de *lex loci laboris* de verzekeraar gebiedt omdat de arbeidsrelatie wordt aangeknoopt op het grondgebied van het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, het criterium van woonplaats opnieuw wordt ingevoerd teneinde diegenen van de verzekeraar uit te sluiten wier woonplaats gelegen is op het grondgebied van het Waalse Gewest.

Volgens de verzoekende partij valt de aangelegenheid van het decreet binnen de werkingssfeer van de verordening nr. 1408/71. Zij verwijst naar de arresten Lancry van 9 augustus 1994 en Elsen van 23 september 2000, die door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen werden gewezen, om aan te tonen dat dit Hof aan het begrip « interne situatie » een steeds striktere Europese betekenis geeft : zo zal een situatie die een element van vreemdelingschap inhoudt, de toepassing van het gemeenschapsrecht verantwoorden vanaf het ogenblik dat de maatregel tenminste gedeeltelijk kan worden toegepast op externe situaties.

Dat zou het geval zijn voor het bestreden decreet. De arbeidsrelatie en de woonplaats zouden immers zo kunnen worden opgevat dat ze kunnen worden gekenmerkt door een element van vreemdelingschap, met evenwel verschillende gevolgen naar gelang van de factor waarop het betrekking heeft. De Franse Gemeenschapsregering wijst in dat verband erop dat, wanneer het wordt gekenmerkt door een element van vreemdelingschap, het criterium van de *lex loci laboris* volstaat om de betrokkene uit te sluiten van het voordeel van verzekeraar, krachtens artikel 2bis van het decreet, terwijl het niet volstaat om de regeling toe te passen volgens artikel 2ter van datzelfde decreet.

Het voorbeeld dat wordt gegeven is dat van een Belgische of Franse werknemer die in Vlaanderen werkt en die aanspraak kan maken op de verzekeraar zolang hij in Frankrijk, in Vlaanderen of in Brussel verblijft, maar dat voordeel verliest wanneer hij verhuist naar het Waalse Gewest, terwijl op het vlak van de arbeidsrelatie de situatie gelijk blijft.

A.1.2.1. In haar memorie herinnert de Vlaamse Regering in de eerste plaats eraan dat de doelstelling van het decreet van 30 april 2004 beperkt was in die zin dat het hoogstens erom ging te reageren op de kritiek van de Europese Commissie op de vroegere regeling.

Wat het decreet van 30 maart 1999 betreft, verwijst zij naar het arrest van het Hof nr. 33/2001, waaruit blijkt dat de aangelegenheid van het decreet tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort, als persoonsgebonden aangelegenheid, met toepassing van artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. De verleende bijstand valt niet onder het bestaansminimum, noch onder de regels met betrekking tot de financiering van de hulp aan minderjarigen.

Er wordt aangevoerd dat bijstand als persoonsgebonden aangelegenheid niet wordt erkend op Europees niveau. Die maatregelen worden dus beschouwd als socialezekerheidsmaatregelen, waardoor zij binnen het materiële toepassingsgebied van de verordening nr. 1408/71 vallen.

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft de aandacht van de Vlaamse Regering gevestigd op de noodzaak erin te voorzien dat de personen die werken in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een andere Staat van de Europese Economische Ruimte, niet binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen, ook al hebben zij hun woonplaats in het Nederlandse taalgebied, en dat de personen die in een andere Staat wonen maar die in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken, wel binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen.

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft eveneens vragen gesteld over de gelijkheid van behandeling van de Belgen, enerzijds, en van de onderdanen van de andere lidstaten van de Europese Unie, anderzijds. Zij heeft in dat verband aangegeven dat de bevoorrechte behandeling van de internationale migranten voor de decreetgever een verplichting vormde die voortvloeit uit het Europees gemeenschapsrecht.

Met het bestreden decreet zou de decreetgever zich hebben willen conformeren aan het advies van de Raad van State.

Verder wordt nog aangevoerd dat de verzoekende partijen in geen enkel opzicht het onderscheid aannemen tussen de interne rechtsorde en de Europese rechtsorde, wat de persoonsgebonden aangelegenheden betreft.

A.1.2.2. Wat meer in het bijzonder het eerste onderdeel van het eerste middel van de Franse Gemeenschapsregering betreft, beklemtoont de Vlaamse Regering dat de verordening nr. 1408/71 ertoe strekt de interne wetgevingen te coördineren, en niet te harmoniseren.

Zo is diegene die volgens de voormelde verordening onderworpen is aan het Belgische socialezekerheidsstelsel, eveneens onderworpen aan de bijstandsregeling die door de gemeenschappen als persoonsgebonden aangelegenheid is ingevoerd. Iedere persoon die in België is tewerkgesteld, is echter aan de Belgische regelgeving onderworpen, waarbij die regelgeving kan verschillen naargelang hij is tewerkgesteld in het Nederlandse taalgebied of in een ander taalgebied.

De Vlaamse Regering betwist verder nog dat de bekritiseerde wetgeving afbreuk zou doen aan het vrije verkeer van personen. Het verschil in behandeling dat zich kan voordoen binnen de interne rechtsorde, vloeit voort uit het systeem waarvoor de Grondwetgever en de bijzondere wetgever hebben gekozen. Niets verhindert de personen die in het Franse taalgebied wonen en die tewerkgesteld zijn in het Nederlandse taalgebied, een beroep te doen op het systeem van bijstand van de Franse Gemeenschap. Dat kan daarentegen onmogelijk het geval zijn voor een persoon die zijn woonplaats heeft buiten het Belgische grondgebied. Zulk een onderscheid vloeit precies voort uit de Belgische rechtsorde zelf.

A.1.3. Volgens de Franse Gemeenschapsregering, zou de Vlaamse Regering uit het oog verliezen dat het de bedoeling is, wat de Belgische onderdanen betreft, dat de Belgische en de Europese rechtsorde voor dezelfde personen gelden. Aangezien het ingevoerde systeem gevallen van extra- en intranationaal verkeer beoogt, heeft het een rechtstreekse weerslag op het vrije verkeer van personen door de *lex loci laboris* en de verblijfplaats als criterium van inclusie vast te leggen.

De zekerheid het voordeel te verliezen van verzekeraarbaarheid dat de werknemer wordt gewaarborgd door de *lex loci laboris*, om reden dat hij gebruik maakt van zijn recht op vrij verkeer om zijn verblijfplaats te kiezen waar hij die wil, zou aanleiding geven tot discriminatie die verboden is door de in het middel beoogde bepalingen.

A.1.4. In haar memorie van wederantwoord beklemtoont de Vlaamse Regering nogmaals dat diegene die niet in het Nederlandse taalgebied, noch in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad woont, kan terugvallen op de regeling van de Franse Gemeenschap indien deze het nodig zou achten om op te treden.

Bovendien, in tegenstelling tot hetgeen de Franse Gemeenschapsregering beweert, doet het bestreden decreet geen afbreuk aan het vrije intranationale en supranationale verkeer. Het mogelijke verschil in behandeling is louter het gevolg van de naleving van de bevoegdheidverdelende regels. De vrijheid van verkeer impliceert overigens dat niet-Belgen die in België komen wonen, aan dezelfde intranationale regels inzake persoonsgebonden aangelegenheden worden onderworpen als de Belgen zelf.

A.2.1. In een tweede onderdeel van het eerste middel van haar verzoekschrift, voert de Franse Gemeenschapsregering aan dat, zelfs indien zou moeten worden aangenomen (*quod non*) dat een omgekeerde discriminatie aanvaardbaar is op het gebied van de socialezekerheidsregelingen bedoeld in de verordening nr. 1408/71, dat niet het geval zou zijn wanneer de betrokken werknemers daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer. Er wordt verwezen naar het arrest Maris dat op 6 december 1977 door het Hof van Justitie werd uitgesproken, en naar de conclusies van advocaat-generaal Van Gerven, die op 22 oktober 1992 in de zaak Poirrez werden uiteengezet.

De verzoekende partij wijst erop dat een nationale onderdaan die in het Nederlandse taalgebied werkt en die, na gebruik te hebben gemaakt van zijn recht van vrij verkeer, een andere lidstaat - waar hij verbleef - verlaat om zich opnieuw in België, en meer bepaald in het Waalse Gewest, te domiciliëren, het voordeel van het stelsel van de zorgverzekering zou verliezen. Het decreet zou op die manier aanleiding geven tot discriminatie tussen de buitenlandse ingezetenen en bepaalde nationale ingezetenen.

A.2.2. Wat het tweede onderdeel van het eerste middel betreft, onderstreept de Vlaamse Regering dat de coördinatie op Europees niveau de gemeenschappen niet verhindert hun bevoegdheden uit te oefenen.

In dat verband kan diegene die in België woont, het voordeel genieten van de bijstandsregeling die door de ene of de andere gemeenschap werd ingevoerd, waarbij het criterium van de woonplaats bepalend is. Voor diegene die niet in België woont, daarentegen, zal de regeling verschillen naargelang hij in het ene of het andere taalgebied werkt.

A.2.3. In zijn memorie van antwoord merkt de Franse Gemeenschapsregering op dat, met betrekking tot de omgekeerde discriminaties, dit wil zeggen de behandelingen waarmee een lidstaat zijn eigen onderdanen benadeelt wanneer zij door hun handelwijze - zoals het uitoefenen van een beroep in een andere lidstaat - zijn terechtgekomen in een van de situaties die door het gemeenschapsrecht worden geregeld, zij zich op de regels van het Verdrag met betrekking tot het vrije verkeer van personen kunnen beroepen tegen hun lidstaat van oorsprong. Zij bevinden zich immers in een situatie die kan worden gelijkgesteld met die van eender welke andere rechtsonderhorige die de door het Verdrag gewaarborgde rechten en vrijheden geniet.

A.2.4. De Vlaamse Regering repliceert dat het onjuist is te beweren dat iedere onderdaan van een lidstaat dezelfde voordelen inzake bijstand aan personen moet genieten. Het staat de Franse Gemeenschap steeds vrij om, binnen de grondwettelijk vastgestelde grenzen, in een regeling te voorzien wat de persoonsgebonden aangelegenheden betreft. Zij kan daarentegen onmogelijk de Vlaamse Gemeenschap verhinderen haar eigen regelgeving aan te nemen om reden dat die, op intern vlak, uitsluitend van toepassing is binnen de bevoegdheidssfeer van de Vlaamse Gemeenschap.

A.3.1.1. De Franse Gemeenschapsregering leidt een tweede middel af uit de schending van de artikelen 1, eerste lid, en 191 van de Grondwet, de artikelen 1, § 2, en 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en het beginsel van vrij verkeer van personen, zoals het met name is vastgelegd in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de voormelde bijzondere wet.

In een eerste onderdeel van het middel wordt aangevoerd dat, onder de personen die een activiteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die het voordeel van een Belgisch socialezekerheidsstelsel genieten, alleen diegenen die niet in het Nederlandse taalgebied, noch in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, noch buiten het Rijk wonen, uitgesloten zijn van de decretale regeling. Daaruit zouden twee types van discriminatie voortvloeien: enerzijds, onder personen die een activiteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, wegens hun woonplaats, en, anderzijds, ten aanzien van bepaalde nationale ingezetenen, in vergelijking met buitenlandse ingezetenen, doordat de eerstgenoemden het voordeel van de decretale regeling niet kunnen genieten wanneer zij in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken maar op het grondgebied van het Rijk wonen, buiten die twee taalgebieden.

A.3.1.2. In een tweede onderdeel van het middel wordt aangevoerd dat het beginsel dat is uitgedrukt in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, niet uitsluitend van toepassing is op de gewesten wat de economische aangelegenheden betreft, maar eveneens geldt voor elke andere vorm van gefederaliseerd beleid, zelfs op het niveau van de gemeenschappen. De voorwaarde met betrekking tot de woonplaats, die verplicht is voor de toepassing van het stelsel van de zorgverzekering op de werknemers die hun

activiteit uitoefenen op het grondgebied van het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, vormt echter een belemmering voor het vrije verkeer van personen en voor het vrije verkeer van werknemers.

A.3.2. Wat het tweede middel betreft, voert de Vlaamse Regering aan dat de regels inzake bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de gemeenschappen niet kunnen worden geschonden door het feit dat de territoriale bevoegdheid van de twee gemeenschappen wordt afgebakend met behulp van een duidelijk territoriaal criterium: dat criterium zou bovendien redelijk blijven, ook al gaat het Europees gemeenschapsrecht ervan uit dat het systeem onder de sociale zekerheid valt.

Elkeen die in België woont, in het ene of het andere taalgebied, of er een beroepsactiviteit uitoefent, zou zich ervan bewust moeten zijn dat hij het Belgische systeem in zijn geheel zal moeten aanvaarden, naar gelang van de keuzes die hij maakt. De Vlaamse Regering ziet dan ook niet het nut van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie.

Wat de vermeende schending betreft van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, verwijst de Vlaamse Regering naar het antwoord dat zij heeft gegeven met betrekking tot het eerste middel.

A.3.3. In haar memorie van antwoord geeft de Franse Gemeenschapsregering aan dat een eenvoudige verwijzing naar de noodzaak om discriminatie van de migrerende werknemers te verbieden, niet pertinent kan zijn om te verantwoorden dat aan de buitenlandse ingezetenen een preferentiële regeling zou worden toegekend, ten opzichte van bepaalde Belgische ingezetenen. Het gemeenschapsrecht zou immers geen aanleiding mogen geven tot discriminatie.

De verzoekende partij verwijst naar conclusies die op 6 mei 2004 door advocaat-generaal Poireres Maduro werden genomen in verband met het probleem van de interactie tussen het interne recht en het gemeenschapsrecht, conclusies volgens welke de discriminatie die zou voortvloeien uit de gedeeltelijke toepassing van het gemeenschapsrecht op de in het geding zijnde nationale regelgeving, een « résiduaire » situatie zou vormen uit het oogpunt van het gemeenschapsrecht, zelfs indien zij, wat de voornaamste elementen ervan betreft, tot het interne recht behoort.

A.3.4. De Franse Gemeenschapsregering voegt eraan toe, wat het tweede onderdeel van het middel betreft, dat de Europese Commissie de bij het decreet van 30 maart 1999 ingevoerde juridische regeling strijdig heeft geacht met het beginsel van vrij verkeer van werknemers, in het kader van het gemeenschapsrecht. Volgens haar vormt de voorwaarde van woonplaats, die is opgelegd voor de toepassing van het zorgverzekeringsstelsel op de werknemers die hun activiteit uitoefenen op het grondgebied van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, een belemmering voor het vrije verkeer van personen en voor het vrije verkeer van werknemers.

A.3.5. In haar memorie van wederantwoord doet de Vlaamse Regering gelden dat de bevoegdheidsverdelende regels vervat in de artikelen 1, § 2, 5 en 6, § 1, IV, derde lid, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, niet opzij kunnen worden geschoven met het voorwendsel dat een Europese coördinatie noodzakelijk is. Het mogelijke verschil in behandeling is het gevolg van de uitoefening, door de gemeenschappen, van de bevoegdheden die hun zijn toegewezen.

A.4.1. De Waalse Regering leidt een derde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de decreetgever een verschil in behandeling zou invoeren tussen, enerzijds, de personen die buiten het territoriale bevoegdheidsgebied van de Vlaamse Gemeenschap wonen en die op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie wonen, met uitzondering van België, en, anderzijds, de personen die buiten dat bevoegdheidsgebied wonen maar die gedomicilieerd zijn in België, en meer in het bijzonder in het Franse of Duitse taalgebied.

A.4.2. De Vlaamse Regering verwijst naar hetgeen zij de Franse Gemeenschapsregering heeft geantwoord, en beklemtoont de coördinerende rol van de verordening nr. 1408/71. Ook al impliceerde de verordening de goedkeuring van een regelgeving voor personen die hun woonplaats buiten België hebben, toch zou een dergelijke regelgeving niet kunnen worden aangenomen voor diegenen die in het Franse taalgebied wonen. Ook al kan het feit aan de ene of de andere regelgeving te zijn onderworpen, leiden tot een verschillende behandeling, toch is deze daarom nog niet discriminerend.

Ten aanzien van de prejudiciële vragen die aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen werden gesteld

A.5.1. Het Hof heeft, bij zijn arrest nr. 51/2006 van 19 april 2006, vastgesteld dat de verschillende door de partijen aangevoerde middelen die zijn afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, verschillende Europeesrechtelijke vragen deden rijzen.

Er werden vier prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, op grond van artikel 234, eerste alinea, onder b), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

A.5.2. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft, bij een arrest dat op 1 april 2008 in de zaak C-212/06 werd gewezen, geantwoord op de door het Hof gestelde prejudiciële vragen.

Aanvullende memories die door de partijen werden ingediend naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

Aanvullende memorie van de Waalse Regering

A.6.1. De Waalse Regering herinnert in de eerste plaats aan de elementen van het geding en aan het arrest nr. 51/2006 van 19 april 2006.

A.6.2. De Waalse Regering voert aan dat het specifieke woonplaatscriterium dat door de Vlaamse Gemeenschap is opgelegd om het voordeel van de zorgverzekering open te stellen - hoewel het werd aangenomen krachtens de bevoegdheden die haar op intern vlak zijn toegewezen -, op onevenredige wijze het vrije verkeer van werknemers belemmert en ingaat tegen het doel dat wordt beoogd in artikel 14 van het EG-Verdrag, waarbij het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is vastgelegd.

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen zou die analyse hebben bevestigd in zijn arrest van 1 april 2008.

Uit dat arrest zou volgen dat het bestreden decreet niet kan worden gehandhaafd omdat het een bepaling zou bevatten die strijdig wordt geacht met het EG-Verdrag.

A.6.3. De Waalse Regering beweert dat het bestreden decreet moet worden vernietigd, niet alleen doordat het de personen die worden beoogd in het beschikkende gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 1 april 2008, uitsluit van het stelsel van de Vlaamse zorgverzekering, maar eveneens doordat het Belgische onderdanen die een beroepsactiviteit uitoefenen op het grondgebied van het Nederlandse taalgebied of op dat van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar die in het Franse of Duitse taalgebied wonen en nooit gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, uitsluit van zijn toepassingsgebied.

De Waalse Regering erkent dat het arrest van het Hof van Justitie geen enkele beoordeling bevat van de zuiver interne gevolgen van de norm die aan dat Hof werd voorgelegd. Zij is niettemin van mening dat daaruit niet kan worden afgeleid dat de situatie waarin de Belgische onderdanen die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer, de enige categorie van personen zijn tegenover wie de voorwaarden van het recht op de Vlaamse zorgverzekering ongestraft een discriminatie kunnen teweegbrengen, grondwettig is.

Aanvullende memorie van de Franse Gemeenschap

A.7.1. De Franse Gemeenschap herinnert aan de twee middelen van haar verzoekschrift.

A.7.2. Zij analyseert vervolgens elk van de vragen die door het Hof aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen werden gesteld, alsook de antwoorden van het Hof van Justitie in diens arrest van 1 april 2008.

Wat de eerste vraag betreft, geeft de Franse Gemeenschap aan dat uit het arrest van het Hof van Justitie ondubbelzinnig volgt dat de bestreden bepalingen binnen het toepassingsgebied vallen van de verordening

(EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociaizekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

De Franse Gemeenschapsregering neemt de antwoorden over van het Hof van Justitie op de tweede, derde en vierde vraag die door het Hof werden gesteld, en leidt eruit af dat men niet anders kan dan besluiten dat het tweede onderdeel van het eerste middel van het verzoekschrift gegrond is.

A.7.3. Ten slotte wordt het onderwerp van de zuiver interne situaties uitgebreid toegelicht. Volgens de Franse Gemeenschapsregering blijkt uit de bedoelingen van de bijzondere wetgever en uit de rechtspraak van het Hof dat artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een beginsel uitdrukt dat niet uitsluitend van toepassing zou zijn op de gewesten wat de economische aangelegenheden betreft, maar dat eveneens zou gelden « voor elke andere vorm van gefederaliseerd beleid, zowel op het niveau van de gewesten als op dat van de gemeenschappen ». Die bepaling zou gelden als de uiting van de wil van de bijzondere wetgever om een eenvormige basisregeling van de organisatie van de economie in een geïntegreerde markt te handhaven, en zou bijgevolg de gemeenschappen en de gewesten verbieden eenzijdige maatregelen aan te nemen die het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen belemmeren.

De Franse Gemeenschapsregering benadrukt de pertinentie van punt 40 van het arrest van het Hof van Justitie en geeft aan dat de normatieve inhoud van artikel 6, § 1, VI, derde lid, moet worden geïnterpreteerd door gebruik te maken van de interpretatie die eigen is aan het gemeenschapsrecht. Zij citeert de arresten van het Hof nr. 34/97 van 12 juni 1997 en nr. 107/2005 van 22 juni 2005, en leidt eruit af dat « de bepalingen van de bijzondere wet moeten worden geïnterpreteerd in de zin van de in het gemeenschapsrecht vastgelegde waarborgen, ten einde die waarborgen te verankeren in termen van solidariteit ten gunste van de Belgische burgers ».

De Franse Gemeenschapsregering citeert verder nog het advies van de Raad van State L. 36.116/3 van 9 december 2003, over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering « betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid », dat het standpunt zou bevestigen volgens hetwelk de door het gemeenschapsrecht vastgelegde waarborgen *a fortiori* zouden gelden in het interne recht. Zij besluit dat niets zou toelaten ervan uit te gaan dat de bijzondere wetgever met de staatshervorming een omgekeerde discriminatie heeft willen doorvoeren, waarbij de eigen onderdanen minder goed worden behandeld dan in het intracommunautaire handelsverkeer.

Aanvullende memorie van de Vlaamse Regering

A.8.1. De Vlaamse Regering voert aan dat de regels voor de verdeling van de territoriale bevoegdheden verhinderen dat de regelgeving inzake zorgverzekering van toepassing is op de personen die in het Waalse Gewest wonen of op de personen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wonen wanneer die laatsten niet vrijwillig erbij zijn aangesloten. De minder gunstige situatie die voor hen daaruit voortvloeit, kan *ipso facto* niet voortkomen uit de regel zelf, maar is te wijten aan het ontbreken van een equivalente regel, aangenomen door de Franse Gemeenschap, die als enige daartoe territoriaal bevoegd is.

Men moet dus besluiten, als gevolg van het arrest van het Hof van Justitie, dat het in het geding zijnde decreet van de Vlaamse Gemeenschap het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie niet schendt vermits de Vlaamse decreetgever de territoriale bevoegdheidscriteria in acht heeft genomen.

A.8.2. In ondergeschikte orde is de Vlaamse Regering van mening dat het Hof in zijn tussenarrest heeft erkend dat de inachtneming van de Europese regelgeving impliceert dat de territoriale toepassingscriteria van het decreet bestaanbaar zijn met de artikelen 128, § 2, en 130, § 2, van de Grondwet.

Uit het arrest van het Hof van Justitie zou volgen dat de artikelen 39 en 43 van het EG-Verdrag zouden beletten dat een specifieke categorie van burgers, *in casu* die van de andere lidstaten en de Belgen die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen, nog binnen het toepassingsgebied van het decreet betreffende de zorgverzekering kunnen vallen vanaf het ogenblik dat zij zich in het Franse taalgebied vestigen.

Indien het Hof zou aannemen dat de decreetgever bevoegd is om een regelgeving aan te nemen die geldt voor de zopas beschreven categorie van personen, zou artikel 4, § 2ter, van het decreet moeten worden gewijzigd om ze erin op te nemen.

De territoriale bevoegdheidscriteria zouden in dat geval op extensieve wijze moeten worden geïnterpreteerd, om zich te conformeren aan de Europese regels inzake vrij verkeer van personen.

A.8.3. De Vlaamse Regering erkent dat diegene die geen gebruik heeft gemaakt van zijn recht van vrij verkeer van personen en die buiten het Nederlandse taalgebied woont, niet op dezelfde wijze wordt behandeld als diegene die wel gebruik heeft gemaakt van zijn recht van vrij verkeer en die buiten dat grondgebied woont. Toch zou er geen sprake zijn van schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet omdat de uitzonderlijke uitbreiding van de territoriale bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap het gevolg zou zijn van de noodzaak om de rechten van migrerende werknemers, die voortvloeien uit het Europees gemeenschapsrecht, te waarborgen.

De Vlaamse Regering onderstreept dat de decreetgever alleen een gelijke behandeling zou kunnen waarborgen voor de personen die tot haar territoriale rechtsgebied behoren. Een per definitie extensieve interpretatie van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, wegens de verplichtingen van de Europese regelgeving, zou niet kunnen impliceren dat de decreetgever zijn bevoegdheid uitoefent ten aanzien van alle onderdanen van de Belgische Staat, zonder dat men territoriale bevoegdheidscriteria in aanmerking neemt.

A.8.4. Het zou de Franse Gemeenschap toekomen om, in het kader van haar eigen territoriale bevoegdheden, in een zorgverzekering te voorzien; zij zou echter niet kunnen beweren dat de Vlaamse zorgverzekering de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet schendt door het feit dat die zorgverzekering enkel van toepassing is in het territoriale rechtsgebied waarvoor alleen de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is.

Indien het Hof de territoriale bevoegdheidscriteria in die zin zou interpreteren dat zij de Vlaamse decreetgever toelaten om regels te bepalen voor de migrerende werknemers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap en die zich in het Franse taalgebied hebben gevestigd, zou de decreetgever voor die categorie in een specifieke regel moeten voorzien, op voorwaarde dat hem daartoe de territoriale bevoegdheid wordt verleend.

Wat een andere dan de hierboven beschreven categorie betreft, zou geen enkele schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie kunnen worden aangevoerd wegens de interne regels van territoriale bevoegdheidsverdeling.

A.8.5. De Vlaamse Regering analyseert ten slotte het antwoord van het Hof van Justitie op de vierde prejudiciële vraag. Zij geeft aan dat het voor zich spreekt dat de vroegere versie van het decreet, indien zij opnieuw zou worden toegepast, in strijd zou zijn met de artikelen 39 en 43 van het EG-Verdrag. Zij voegt eraan toe dat de gevolgen van de betwiste regel zouden kunnen worden gehandhaafd gedurende een termijn van zes maanden waarin de decreetgever zou kunnen voorzien in een uitbreiding van het toepassingsgebied van het decreet om rekening te houden met het antwoord van het Hof van Justitie op de aan dat Hof gestelde prejudiciële vragen.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1. Zoals het Hof aangaf in B.11 van zijn arrest nr. 51/2006 van 19 april 2006, blijkt uit de verzoekschriften tot vernietiging die werden ingediend door de Franse Gemeenschapsregering (zaak nr. 3194) en door de Waalse Regering (zaak nr. 3195) dat de middelen, doordat zij het bestaan van een discriminatie aanvoeren van een categorie van werknemers, zijn gericht tegen artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999 houdende

de organisatie van de zorgverzekering, ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 30 april 2004, dat bepaalt :

« § 2ter. Elke persoon, die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, omwille van tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale-zekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. De bepalingen van dit decreet met betrekking tot de personen, bedoeld in § 1, zijn van overeenkomstige toepassing.

Elke persoon, die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, omwille van tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale-zekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. De bepalingen van dit decreet met betrekking tot de personen, bedoeld in § 2, zijn van overeenkomstige toepassing ».

Ten aanzien van de middelen

B.2.1. De Franse Gemeenschapsregering leidt een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 18, 39 en 43 van het E.G.-Verdrag, alsook met de artikelen 2, 3, 13, 18, 19, 20, 25 en 28 van de verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, doordat paragraaf 2ter van artikel 4 van het decreet van 30 maart 1999, ingevoegd bij artikel 2 van het aangevochten decreet, de toepassing van de decretale regeling afhankelijk maakt van de voorwaarde dat die personen « niet in België wonen », en bijgevolg van die regeling personen uitsluit die « in België wonen » en die werkzaamheden uitoefenen in het Nederlandse taalgebied.

In een eerste onderdeel van het middel wordt aangevoerd dat het feit dat in het decreet de territoriale bevoegdheid wordt bepaald op basis van zowel de woonplaats als de plaats van uitoefening van een beroepsactiviteit, een belemmering zou vormen voor het vrije verkeer van personen, in het bijzonder van de werknemers op wie het tweede criterium van toepassing is, en een discriminatie zou teweegbrengen.

In een tweede onderdeel van het middel voert de Franse Gemeenschapsregering aan dat de bestreden bepalingen aanleiding zouden geven tot een omgekeerde discriminatie ten

aanzien van de nationale onderdanen die in het Nederlandse taalgebied werken en die, na gebruik te hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer, een vreemde lidstaat - waar zij verbleven - hebben verlaten om in België te gaan wonen, buiten het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, waardoor zij het voordeel van de zorgverzekering verliezen.

B.2.2. In het eerste onderdeel van haar tweede middel, dat wordt afgeleid uit onder meer de schending van de artikelen 10, 11, 23, derde lid, 1°, en 191 van de Grondwet, voert de Franse Gemeenschapsregering aan dat uit het bestreden artikel twee types van discriminatie voortvloeien : tussen de personen die een activiteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, enerzijds, doordat alleen diegenen die niet hun woonplaats hebben in het Nederlandse taalgebied, noch in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, noch buiten het Rijk, van de decretale regeling worden uitgesloten en, anderzijds, doordat een voorkeursregeling wordt toegekend aan de vreemdelingen die een activiteit uitoefenen « in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die daardoor het voordeel genieten van de Belgische socialezekerheidsregeling », ten opzichte van « de personen die in het Rijk hun woonplaats hebben, buiten het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, terwijl ze ook in één van die twee gebieden werkzaam zijn ».

Ook het derde middel van de Waalse Regering is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.2.3. De verschillende uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie afgeleide middelen bekritisieren in essentie de in de bestreden bepaling gebruikte bewoordingen « die niet in België woont », waaruit voortvloeit dat personen die hun woonplaats hebben in België, maar buiten het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, uitgesloten zijn van het voordeel van de zorgverzekering, zelfs wanneer zij in één van die taalgebieden een beroepsactiviteit uitoefenen.

B.2.4. Volgens de Franse Gemeenschapsregering zou die bepaling niet alleen onbestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet op zich, maar eveneens met die artikelen, in samenhang gelezen met verschillende bepalingen van het Europese

gemeenschapsrecht die tot doel hebben het vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap te waarborgen.

B.3.1. De artikelen 2, 3, 13, 18, 19, 20, 25 en 28 van verordening (EEG) nr. 1408/71, die worden beoogd in het eerste middel van het verzoekschrift van de Franse Gemeenschapsregering, bepalen :

« Artikel 2 - Personele werkingssfeer

1. Deze verordening is van toepassing op werknemers op wie de wetgeving van een of meer Lid-Staten van toepassing is of geweest is, en die onderdanen van een der Lid-Staten, dan wel op het grondgebied van een der Lid-Staten wonende staatlozen of vluchtelingen zijn, alsmede op hun gezinsleden en op hun nagelaten betrekkingen.

2. Voorts is deze verordening van toepassing op nagelaten betrekkingen van werknemers op wie de wetgeving van één of meer Lid-Staten van toepassing is geweest, ongeacht de nationaliteit van deze werknemers, wanneer hun nagelaten betrekkingen onderdanen van een der Lid-Staten dan wel op het grondgebied van een der Lid-Staten wonende staatlozen of vluchtelingen zijn.

3. Deze verordening is van toepassing op personen in overheidsdienst en op personeel dat volgens de toepasselijke wetgeving met hen gelijkgesteld is, voor zover zij onderworpen zijn of geweest zijn aan de wettelijke regelingen van een Lid-Staat, waarop deze verordening van toepassing is.

Artikel 3 - Gelijkheid van behandeling

1. Personen die op het grondgebied van een der Lid-Staten wonen en op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, hebben de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit de wetgeving van elke Lid-Staat onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat, behoudens bijzondere bepalingen van deze verordening.

2. Het voorgaande lid is van toepassing op het recht om leden van de organen der sociale zekerheidsinstellingen te kiezen of deel te hebben in hun benoeming, doch doet geen afbreuk aan de bepalingen van de wetgeving van enige Lid-Staat betreffende de kiesbaarheid en de wijze van benoeming van de betrokkenen in deze organen.

3. De rechten, voortvloeiende uit verdragen inzake sociale zekerheid welke krachtens artikel 7, lid 2, *sub c)*, van toepassing blijven, alsmede uit verdragen, welke krachtens artikel 8, lid 1, worden gesloten, worden uitgebreid tot allen op wie deze verordening van toepassing is, tenzij in bijlage II anders wordt bepaald ».

« Artikel 13 - Algemene regels

1. De werknemer op wie deze verordening van toepassing is, is slechts aan de wetgeving van een enkele Lid-Staat onderworpen. De toe te passen wetgeving wordt overeenkomstig de bepalingen van deze titel vastgesteld.

2. Onder voorbehoud van het bepaalde in de artikelen 14 tot en met 17,

a) is op de werknemer die werkzaam is op het grondgebied van een Lid-Staat, de wetgeving van die Staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere Lid-Staat woont of indien de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij hij werkzaam is, zich bevindt op het grondgebied van een andere Lid-Staat;

b) is op de werknemer die werkzaam is aan boord van een schip dat onder de vlag van een Lid-Staat vaart, de wetgeving van die Staat van toepassing;

c) is op personen in overheidsdienst en met hen gelijkgestelden, de wetgeving van toepassing van de Lid-Staat waaronder de overheidsdienst waarbij zij werkzaam zijn, ressorteert;

d) behoudt de werknemer die wordt opgeroepen voor militaire dienst in een Lid-Staat, de hoedanigheid van werknemer en is op hem de wetgeving van die Staat van toepassing; indien toepassing van deze wetgeving afhankelijk is van het vervullen van tijdvakken van verzekering, vóór de opkomst in militaire dienst of na het verlaten van de militaire dienst, worden de tijdvakken van verzekering welke krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat vervuld zijn, voor zover nodig, in aanmerking genomen alsof het tijdvakken van verzekering betrof, vervuld krachtens de wetgeving van eerstbedoelde Staat ».

« Artikel 18 - Samentellen van verzekeringstijdvakken

1. Het bevoegde orgaan van een Lid-Staat waarvan de wettelijke regeling het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op prestaties afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, houdt, voor zover nodig, rekening met de krachtens de wettelijke regeling van elke andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering, alsof deze tijdvakken krachtens de door dat orgaan toegepaste wettelijke regeling waren vervuld.

2. Lid 1 is van toepassing op seizoenarbeiders, zelfs indien het tijdvakken betreft welke zijn vervuld vóór een onderbreking van de verzekering, en deze onderbreking langer heeft geduurd dan in de wettelijke regeling van de bevoegde Staat is toegestaan, mits de betrokken werknemers evenwel ten hoogste vier maanden niet verzekerd zijn geweest.

[...]

Artikel 19 - Woonplaats op het grondgebied van een andere dan de bevoegde Lid-Staat - Algemene regels

1. De werknemer die op het grondgebied van een andere Lid-Staat dan de bevoegde Staat woont en aan de in de wettelijke regeling van de bevoegde Staat gestelde voorwaarden voor het recht op prestaties voldoet, heeft, eventueel met inachtneming van artikel 18, in de Staat op het grondgebied waarvan hij woont, recht op

a) verstrekkingen, welke voor rekening van het bevoegde orgaan door het orgaan van de woonplaats worden verleend, volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling, alsof hij bij laatstbedoeld orgaan was aangesloten;

b) uitkeringen welke door het bevoegde orgaan worden verleend volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling. Na overeenstemming tussen het bevoegde orgaan en het orgaan van de woonplaats kunnen deze uitkeringen evenwel door laatstbedoeld orgaan voor rekening van het eerstbedoelde worden verleend volgens de wettelijke regeling van de bevoegde Staat.

2. Lid 1, *sub a*), is van overeenkomstige toepassing op de gezinsleden die op het grondgebied van een andere dan de bevoegde Lid-Staat wonen, voor zover zij krachtens de wettelijke regeling van de Staat, op het grondgebied waarvan zij wonen, geen recht op verstrekkingen hebben ».

« Artikel 20 - Grensarbeiders en hun gezinsleden - Bijzondere regels

De grensarbeider kan de prestaties op het grondgebied van de bevoegde Staat eveneens verkrijgen. Deze prestaties worden verleend door het bevoegde orgaan, volgens de wettelijke regeling van deze Staat, alsof de grensarbeider op het grondgebied daarvan woonde. Zijn gezinsleden kunnen op dezelfde wijze de verstrekkingen genieten; zij komen hiervoor, behoudens in spoedgevallen, evenwel slechts in aanmerking wanneer tussen de betrokken Lid-Staten of tussen de bevoegde autoriteiten van die Lid-Staten ter zake een overeenkomst bestaat, of, bij het ontbreken van een zodanige overeenkomst, na voorafgaande toestemming van het bevoegde orgaan ».

« Artikel 25

1. Een werkloze werknemer op wie artikel 69, lid 1, en artikel 71, lid 1, *sub b*), ii), tweede volzin, van toepassing zijn, en die voldoet aan de door de wettelijke regeling van de bevoegde Lid-Staat gestelde voorwaarden voor het recht op verstrekkingen en uitkeringen, heeft, eventueel met inachtneming van artikel 18, gedurende het in artikel 69, lid 1, *sub c*), genoemde tijdvak recht op :

a) verstrekkingen welke hem voor rekening van het bevoegde orgaan worden verleend door het orgaan van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij werk zoekt, volgens de door dit laatste orgaan toegepaste wettelijke regeling, alsof hij daarbij was aangesloten;

b) uitkeringen welke hem door het bevoegde orgaan volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling worden verleend. Na overeenstemming tussen het bevoegde orgaan en het orgaan van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de werkloze werk zoekt, kunnen de uitkeringen door laatstbedoeld orgaan voor rekening van het eerstbedoelde worden verleend volgens de wettelijke regeling van de bevoegde Staat. De in artikel 69, lid 1, bedoelde werkloosheidsuitkeringen worden niet verleend gedurende het tijdvak waarover ziekengeld wordt ontvangen.

2. Een volledig werkloze werknemer op wie artikel 71, lid 1, *sub a*), ii), of *sub b*), ii), eerste volzin, van toepassing is, heeft recht op verstrekkingen en uitkeringen volgens de wettelijke regeling van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont, alsof hij gedurende zijn laatste dienstbetrekking aan deze wettelijke regeling onderworpen was,

eventueel met inachtneming van artikel 18; deze prestaties komen voor rekening van het orgaan van het land van de woonplaats.

3. Wanneer een werkloze voldoet aan de voorwaarden voor het recht op verstrekkingen van de wettelijke regeling van de Lid-Staat ten laste waarvan de werkloosheidsuitkeringen komen, hebben zijn gezinsleden, eventueel met inachtneming van artikel 18, recht op verstrekkingen, ongeacht op het grondgebied van welke Lid-Staat zij wonen of verblijven. Deze verstrekkingen worden verleend door het orgaan van de woon- of verblijfplaats volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling, voor rekening van het bevoegde orgaan van de Lid-Staat ten laste waarvan de werkloosheidsuitkeringen komen.

4. Onverminderd de bepalingen van de wettelijke regeling van een Lid-Staat op grond waarvan gedurende een langer tijdvak prestaties wegens ziekte kunnen worden verleend, kan het in lid 1 bedoelde tijdvak in gevallen van overmacht door het bevoegde orgaan worden verlengd tot ten hoogste het tijdvak dat in de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling is vastgesteld ».

« Artikel 28 - Pensionen of renten, verschuldigd op grond van de wettelijke regelingen van een of meer Lid-Staten, terwijl in het land van de woonplaats geen recht op verstrekkingen bestaat

1. De rechthebbende op een pensioen of rente verschuldigd krachtens de wettelijke regeling van een Lid-Staat, of op pensioenen of renten verschuldigd krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer Lid-Staten, die geen recht op verstrekkingen heeft op grond van de wettelijke regeling van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont, heeft niettemin zelf, evenals zijn gezinsleden, recht op deze verstrekkingen, voor zover hij op grond van de wettelijke regeling van de voor de pensioenverzekering bevoegde Lid-Staat, of van ten minste een van de voor deze verzekering bevoegde Lid-Staten, eventueel met inachtneming van artikel 18 en van bijlage V, recht op verstrekkingen zou hebben, indien hij op het grondgebied van de betrokken Staat woonde. De verstrekkingen worden voor rekening van het in lid 2 bedoelde orgaan verleend door het orgaan van de woonplaats, alsof de betrokkene recht had op een pensioen of een rente krachtens de wettelijke regeling van de Staat op het grondgebied waarvan hij woont, en alsof hij recht op verstrekkingen had.

2. In de in lid 1 bedoelde gevallen komen de verstrekkingen voor rekening van het overeenkomstig de volgende regels vastgestelde orgaan :

a) indien de rechthebbende krachtens de wettelijke regeling van één Lid-Staat recht op bedoelde verstrekkingen heeft, komen deze voor rekening van het bevoegde orgaan van deze Staat;

b) indien de rechthebbende krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer Lid-Staten recht op bedoelde verstrekkingen heeft, komen deze voor rekening van het bevoegde orgaan van de Lid-Staat krachtens de wettelijke regeling waarvan de rechthebbende het langste tijdvak van verzekering heeft vervuld; ingeval de toepassing van deze regel ertoe leidt dat de verstrekkingen voor rekening van meer dan een orgaan komen, komen zij voor rekening van dat orgaan van de laatstbedoelde, waarbij de rechthebbende het laatst aangesloten is geweest ».

B.3.2. Artikel 18 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bepaalt :

« 1. Iedere burger van de Unie heeft het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij dit Verdrag en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.

2. Indien een optreden van de Gemeenschap noodzakelijk blijkt om deze doelstelling te verwezenlijken en dit Verdrag niet in de daartoe vereiste bevoegdheden voorziet, kan de Raad bepalingen vaststellen die de uitoefening van de in lid 1 bedoelde rechten vergemakkelijken. Hij neemt een besluit volgens de procedure van artikel 251.

3. Lid 2 is niet van toepassing op de bepalingen inzake paspoorten, identiteitskaarten, verblijfstitels of andere daarmee gelijkgestelde documenten, noch op de bepalingen inzake sociale zekerheid of sociale bescherming ».

Artikel 39 van het EG-Verdrag bepaalt :

« 1. Het verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap is vrij.

2. Dit houdt de afschaffing in van elke discriminatie op grond van de nationaliteit tussen de werknemers der lidstaten, wat betreft de werkgelegenheid, de beloning en de overige arbeidsvoorwaarden.

3. Het houdt behoudens de uit hoofde van openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid gerechtvaardigde beperkingen het recht in om,

a) in te gaan op een feitelijk aanbod tot tewerkstelling;

b) zich te dien einde vrij te verplaatsen binnen het grondgebied der lidstaten;

c) in een der lidstaten te verblijven teneinde daar een beroep uit te oefenen overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen welke voor de tewerkstelling van nationale werknemers gelden;

d) op het grondgebied van een lidstaat verblijf te houden, na er een betrekking te hebben vervuld, overeenkomstig de voorwaarden die zullen worden opgenomen in door de Commissie vast te stellen uitvoeringsverordeningen.

4. De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op de betrekkingen in overheidsdienst ».

Artikel 43 van het Verdrag bepaalt :

« In het kader van de volgende bepalingen zijn beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd.

De vrijheid van vestiging omvat, behoudens de bepalingen van het hoofdstuk betreffende het kapitaal, de toegang tot werkzaamheden anders dan in loondienst en de uitoefening daarvan alsmede de oprichting en het beheer van ondernemingen, en met name van vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 48, overeenkomstig de bepalingen welke door de wetgeving van het land van vestiging voor de eigen onderdanen zijn vastgesteld ».

B.4. Na te hebben vastgesteld dat de middelen verschillende Europeesrechtelijke vragen deden rijzen, heeft het Hof, bij zijn arrest nr. 51/2006, alvorens de gegrondheid van de middelen te onderzoeken, aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is een stelsel van zorgverzekering dat (a) wordt ingesteld door een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, (b) dat geldt voor de personen die hun woonplaats hebben in het deel van het grondgebied van die federale Staat waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is, (c) dat recht geeft op de tenlasteneming door een zodanig stelsel van de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening aan bij dat stelsel aangesloten personen met een langdurig ernstig verminderd zelfzorgvermogen, in de vorm van een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten ervan en (d) dat wordt gefinancierd door, enerzijds, jaarlijkse bijdragen van de aangeslotenen en, anderzijds, door een dotatie ten laste van de uitgavenbegroting van de betrokken autonome gemeenschap, een stelsel dat onder de materiële werkingssfeer valt van de verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals omschreven in artikel 4 van die verordening ?

2. Voor zover de eerste prejudiciële vraag bevestigend zou worden beantwoord : dient voormelde verordening, inzonderheid de artikelen 2, 3 en 13, en, voor zover van toepassing, de artikelen 18, 19, 20, 25 en 28 ervan, aldus te worden geïnterpreteerd dat die bepalingen eraan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekeraarbaarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van die verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het E.U.-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale Staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is ?

3. Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het E.G.-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij eraan in de weg staan dat een autonome gemeenschap van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap, bepalingen aanneemt die, in de uitoefening van haar bevoegdheden, de toelating tot de verzekeraarbaarheid en het voordeel van een socialezekerheidsregeling in de zin van voormelde verordening beperken tot de personen die hun woonplaats hebben in het gebied waarbinnen die autonome gemeenschap bevoegd is en, wanneer het E.U.-burgers betreft, tot de personen die tewerkgesteld zijn in dat gebied en hun

woonplaats hebben in een andere lidstaat, met uitsluiting van de personen, ongeacht hun nationaliteit, die hun woonplaats hebben in een deel van het grondgebied van de federale Staat waarbinnen een andere autonome gemeenschap bevoegd is ?

4. Dienen de artikelen 18, 39 en 43 van het E.G.-Verdrag aldus te worden geïnterpreteerd dat zij zich ertegen verzetten dat het toepassingsgebied van een zodanig stelsel wordt beperkt tot de personen die hun woonplaats hebben in de door dat stelsel beoogde deelgebieden van een federale Staat, lidstaat van de Europese Gemeenschap ? ».

B.5.1. Bij het arrest van 1 april 2008, dat in de zaak C-212/06 werd gewezen, heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen op die vier vragen geantwoord.

Op de eerste vraag antwoordde het Hof van Justitie het volgende :

« Uitkeringen betaald op grond van een stelsel zoals de zorgverzekering die is ingesteld bij het decreet van het Vlaams Parlement van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, in de versie voortvloeiend uit het decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, vallen binnen de materiële werkingssfeer van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 307/1999 van de Raad van 8 februari 1999 ».

Het Hof van Justitie heeft de tweede en de derde prejudiciële vraag samen behandeld, en heeft voor recht verklaard :

« De artikelen 39 EG en 43 EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, zoals de zorgverzekering die door de Vlaamse Gemeenschap is ingesteld bij bovengenoemd decreet van 30 maart 1999 in de versie voortvloeiend uit het decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 2004, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die hetzij wonen op het grondgebied waarbinnen die gefedereerde eenheid bevoegd is, hetzij een beroepsactiviteit uitoefenen op dat grondgebied maar in een andere lidstaat wonen, voor zover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld ».

Op de vierde prejudiciële vraag ten slotte heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen geantwoord dat de overwegingen die in de punten 47 tot en met 59 van het arrest zijn geformuleerd in antwoord op de tweede en de derde vraag, *a fortiori* gelden voor

een regeling die in vergelijking met de uit het decreet van 30 april 2004 voortvloeiende regeling nog een extra beperking bevat in die zin dat alle personen die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad maar niet in die gebieden wonen, dus ook personen die in een andere lidstaat wonen, van de werkingssfeer van die regeling zijn uitgesloten.

B.5.2. Het Hof onderzoekt de middelen rekening houdend met het voormelde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

B.6. De bestreden bepaling heeft tot gevolg dat personen, met inbegrip van de staatsburgers van andere lidstaten, die in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken maar die wonen in het Franse of het Duitse taalgebied, van het toepassingsgebied van het decreet zijn uitgesloten.

B.7. In dat verband dient een onderscheid te worden gemaakt tussen twee situaties : die van de staatsburgers van de andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en van de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en die van de Belgische staatsburgers die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap, anderzijds.

B.8.1. Het Hof onderzoekt in de eerste plaats de situatie van de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en van de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap en die in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken, maar in het Franse of het Duitse taalgebied wonen.

B.8.2. Uit de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet blijkt dat de Vlaamse decreetgever, met de bestreden bepalingen, een antwoord wilde geven op een ingebrekestelling van de Europese Commissie die hem aanspoorde om de regelgeving inzake de organisatie van de zorgverzekering in overeenstemming te brengen met de Verordening (EEG) nr. 1408/71 (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2003-2004, nr. 1907/1, p. 2).

Ook het Hof van Justitie heeft in zijn arrest van 1 april 2008 geoordeeld dat uitkeringen betaald op grond van de Vlaamse zorgverzekering binnen de materiële werkingssfeer van de vermelde verordening vallen, wat tot gevolg heeft dat bij het toekennen van dergelijke uitkeringen aan personen die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, in beginsel moet worden uitgegaan van hun plaats van tewerkstelling.

B.9. Met betrekking tot de situatie van de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en van de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in het voormelde arrest geoordeeld :

« 44. [...] de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen [beogen] het de gemeenschapsburgers gemakkelijker [...] te maken, om het even welk beroep uit te oefenen op het gehele grondgebied van de Gemeenschap, en [staan] in de weg [...] aan maatregelen die deze burgers minder gunstig behandelen wanneer zij op het grondgebied van een andere lidstaat een economische activiteit willen uitoefenen (zie arrest van 7 juli 1988, Wolf e.a., 154/87 en 155/87, Jurispr. blz. 3897, punt 13; arrest Terhoeve, reeds aangehaald, punt 37, en arrest van 11 september 2007, Commissie/Duitsland, C-318/05, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 114). In deze context beschikken de staatsburgers van de lidstaten in het bijzonder over het rechtstreeks aan het Verdrag ontleende recht om hun staat van herkomst te verlaten teneinde zich naar het grondgebied van een andere lidstaat te begeven en aldaar te verblijven om er een economische activiteit te verrichten (zie met name reeds aangehaalde arresten Bosman, punt 95, en Terhoeve, punt 38).

45. Bijgevolg staan de artikelen 39 EG en 43 EG in de weg aan elke nationale maatregel die, zelfs wanneer hij zonder discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing is, het gebruik van de in het Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden door gemeenschapsburgers kan belemmeren of minder aantrekkelijk kan maken (zie in die zin arresten van 31 maart 1993, Kraus, C-19/92, Jurispr. blz. I-1663, punt 32; 9 september 2003, Burbaud, C-285/01, Jurispr. blz. I-8219, punt 95, en 5 oktober 2004, CaixaBank France, C-442/02, Jurispr. blz. I-8961, punt 11).

[...]

47. Welnu, een regeling als die welke aan de orde is in het hoofdgeding, kan dergelijke beperkende gevolgen hebben voor zover zij aansluiting bij de zorgverzekering afhankelijk stelt van het wonen in een bepaald gedeelte van het nationale grondgebied, te weten het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dan wel in een andere lidstaat.

48. Het is immers mogelijk dat migrerende werknemers die een werkzaamheid in loondienst of als zelfstandige uitoefenen in een van deze twee gebieden of dat van plan zijn, worden ontmoedigd om gebruik te maken van hun recht van vrij verkeer en om hun lidstaat

van herkomst te verlaten om in België te verblijven, door de omstandigheid dat hun installatie op bepaalde delen van het Belgische grondgebied tot gevolg heeft dat zij uitkeringen verliezen waarop zij anders in voorkomend geval aanspraak zouden kunnen maken. Met andere woorden, het feit dat de betrokken werknemers of zelfstandigen zich bevinden in een situatie waarin zij ofwel het voordeel van de zorgverzekering verliezen ofwel beperkt zijn in de keuze van hun woonplaats, kan op zijn minst de uitoefening van de door de artikelen 39 EG en 43 EG verleende rechten belemmeren ».

B.10.1. Daaruit volgt dat artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999, door de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap en die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, uit te sluiten van het stelsel dat dit artikel invoert, die categorie van personen op discriminerende wijze hun recht van vrij verkeer ontnemt dat is gewaarborgd bij de artikelen 39 en 43 van het EG-Verdrag.

B.10.2. De eisen die inherent zijn aan de verdeling van de bevoegdheden binnen de federale structuur van België en inzonderheid het feit dat de Vlaamse Gemeenschap inzake de zorgverzekering niet bevoegd is ten aanzien van personen die op het grondgebied wonen waarvoor een andere gemeenschap bevoegd is, zijn niet van dien aard dat zij het aangeklaagde verschil in behandeling verantwoorden.

Immers, volgens de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie, waaraan dat Hof in zijn arrest van 1 april 2008 herinnert, kan :

« een instantie van een lidstaat zich niet [beroepen] op bepalingen, praktijken of situaties van zijn interne rechtsorde, daaronder begrepen bepalingen, praktijken of situaties die voortvloeien uit de grondwettelijke organisatie van die staat, [...] ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van uit het gemeenschapsrecht voortvloeiende verplichtingen²⁸ (zie met name arresten van 10 juni 2004, Commissie/Italië, C-87/02, Jurispr. blz. I-5975, punt 38, en 26 oktober 2006, Commissie/Oostenrijk, C-102/06, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 9) ».

Ofschoon de Vlaamse Gemeenschap in beginsel geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de categorie van personen die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, zou overigens een uitbreiding van het toepassingsgebied van de zorgverzekering tot die categorie van personen, rekening houdend met de uit het Europees gemeenschapsrecht voortvloeiende

noodzakelijkheid, met het feit dat het om een relatief beperkte groep van personen gaat en met artikel 6, § 2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, naar luid waarvan tenlastenemingen zullen worden geweigerd of verminderd indien de gebruiker aanspraak heeft op dekking van dezelfde kosten krachtens andere wettelijke of decretale bepalingen, niet op onevenredige wijze afbreuk doen aan de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap en van de Duitstalige Gemeenschap.

B.10.3. In zoverre het eerste middel van de Franse Gemeenschapsregering is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 39 en 43 van het EG-Verdrag, en in zoverre het betrekking heeft op de situatie van de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en van Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, is het gegrond.

B.11.1. Het Hof onderzoekt vervolgens de situatie van de Belgische staatsburgers die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap. Zoals het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen erop wees in punt 33 van zijn arrest van 1 april 2008, kunnen de verdragsbepalingen inzake het vrij verkeer van personen en de ter uitvoering van deze bepalingen vastgestelde handelingen, niet worden toegepast op activiteiten die geen enkel aanknopingspunt hebben met een van de situaties die het gemeenschapsrecht in aanmerking neemt, en waarvan alle relevante elementen geheel in de interne sfeer van één enkele lidstaat liggen.

Welnu, volgens het Hof van Justitie vormt de uitsluiting, van het stelsel van de zorgverzekering, van Belgische staatsburgers die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen en nooit gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap, een zuiver interne situatie waarop het gemeenschapsrecht niet kan worden toegepast.

B.11.2. Daaruit volgt dat de desbetreffende middelen, in zoverre ze de situatie bekritiseren van de Belgische staatsburgers die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar in het Franse of het Duitse taalgebied wonen en nooit gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer

van personen binnen de Europese Gemeenschap, slechts moeten worden onderzocht in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van het interne recht.

B.12.1. Zoals het Hof heeft geoordeeld in B.9.5 van zijn arrest nr. 51/2006 van 19 april 2006, valt de aangelegenheid die het voorwerp uitmaakt van het bij het bestreden decreet gewijzigde decreet van 30 maart 1999 onder de bevoegdheid die bij artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de gemeenschappen is toegekend inzake persoonsgebonden aangelegenheden.

In dat arrest heeft het Hof eveneens geoordeeld dat de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde territoriale toepassingscriteria niet onbestaanbaar zijn met de artikelen 128, § 2, en 130, § 2, van de Grondwet (B.9.8), dat « rekening houdend met het beperkte bedrag en met de beperkte gevolgen van de bekritiseerde maatregelen, [...] geen afbreuk [wordt] gedaan aan de bevoegdheid van de federale wetgever inzake de economische unie » (B.10.3) en dat de Vlaamse Gemeenschap « haar bevoegdheden niet [overschrijdt] indien zij, bij de uitoefening van de bevoegdheden die haar inzake de bijstand aan personen zijn toegewezen, aan een aantal personen een bijzondere bijstand toekent, onderscheiden van de bijstand toegekend in het kader van het door de federale overheid georganiseerde socialezekerheidsstelsel, en zonder te raken aan een aan die overheid voorbehouden materie » (B.10.5).

B.12.2. Naar luid van artikel 128, § 2, van de Grondwet, hebben de decreten waarbij de Vlaamse en de Franse Gemeenschap de persoonsgebonden aangelegenheden regelen,

« kracht van wet respectievelijk in het Nederlandse taalgebied en in het Franse taalgebied, alsmede, tenzij wanneer een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid er anders over beschikt, ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap ».

Artikel 130, § 2, van de Grondwet bepaalt dat de decreten van de Duitstalige Gemeenschap kracht van wet hebben in het Duitse taalgebied.

B.12.3. De twee voormelde grondwetsbepalingen hebben een exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling tot stand gebracht. Een zodanig stelsel veronderstelt dat het onderwerp van iedere regeling die een gemeenschapswetgever uitvaardigt, moet kunnen worden

gelokaliseerd binnen het gebied waarvoor hij bevoegd is, zodat iedere concrete verhouding of situatie slechts door één enkele wetgever wordt geregeld. De Vlaamse decreetgever is dus in beginsel niet bevoegd om een stelsel van zorgverzekering aan te nemen dat van toepassing zou zijn op personen die niet wonen op het grondgebied waarvoor hij bevoegd is.

B.13.1. Uit het arrest van het Hof van Justitie van 1 april 2008 volgt niettemin dat het criterium van de woonplaats, vermeld in artikel 4, § 2ter, van het bestreden decreet, onbestaanbaar is met het Europees gemeenschapsrecht, en dat het bestreden decreet op dat punt « een [...] belemmering [bevat] van het vrije verkeer van werknemers en van de vrijheid van vestiging », zoals gewaarborgd door de artikelen 39 en 43 EG (punt 54).

B.13.2. Bijgevolg zou de vraag kunnen worden gesteld of, door de Belgische staatsburgers die in België wonen, maar niet in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en die gaan werken in één van die gebieden en die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, uit te sluiten van het toepassingsgebied van het bestreden decreet, die personen worden gediscrimineerd in de uitoefening van hun recht van vrij verkeer van personen binnen België, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voor zover voor die categorie van personen zou worden aangenomen dat de zekere verplichting om aan een zorgkas een bijdrage te betalen in ruil voor het eventuele toekomstige genot van de zorgverzekering, een situatie zou kunnen vormen die van dien aard is dat het vrij verkeer binnen België wordt belemmerd.

B.14. Niettemin zou een uitbreiding van het toepassingsgebied van het bestreden decreet tot Belgische staatsburgers die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, en die het voordeel van dat decreet niet moeten genieten krachtens het Europees gemeenschapsrecht, de Vlaamse Gemeenschap ertoe kunnen brengen controle- en toezichtmaatregelen uit te oefenen die onbestaanbaar zijn met de in B.12 vermelde territoriale bevoegdheidsregels.

B.15.1. Het door de verzoekende partijen aangevoerde verschil in behandeling zou ongedaan kunnen worden gemaakt door maatregelen die de Franse en de Duitstalige Gemeenschap zouden nemen om, bij de uitoefening van de bevoegdheden die hun zijn toegewezen bij artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der

instellingen, ook ten voordele van de Belgische staatsburgers die wonen in de taalgebieden waarvoor zij bevoegd zijn, een analoog stelsel van zorgverzekering aan te nemen.

B.15.2. Uit wat voorafgaat en uit het arrest nr. 33/2001 van 13 maart 2001 kan bovendien niet worden afgeleid dat de federale wetgever, bij de uitoefening van de bevoegdheid inzake sociale zekerheid die hem is toegewezen bij artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voor de personen met een verminderd zelfzorgvermogen geen socialezekerheidsmaatregelen zou kunnen nemen die voor het grondgebied van het hele Rijk zouden gelden, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake de bijstand aan personen.

Ook al oordeelde het Hof in het voormelde arrest dat de Vlaamse decreetgever geen inbreuk had gemaakt op de bevoegdheid van de federale wetgever inzake sociale zekerheid, toch preciseerde het in B.3.9.3 :

« De maatregelen waarmee de gemeenschap een sociale zekerheidsregel wil wijzigen, ze wil vervangen, ervan wil afwijken of ze wil opheffen zouden als een overschrijding van de gemeenschapsbevoegdheid moeten worden beschouwd. Maar een gemeenschap overschrijdt haar bevoegdheden niet indien zij, bij de uitoefening van de bevoegdheden die haar inzake de bijstand aan personen zijn toegewezen, aan een aantal personen een bijzondere bijstand toekent, onderscheiden van de bijstand toegekend in het kader van het door de federale overheid georganiseerde socialezekerheidsstelsel, en zonder te raken aan een aan die overheid voorbehouden materie ».

Uit dat arrest kan dus niet worden afgeleid dat er ten aanzien van personen met een verminderd zelfzorgvermogen geen maatregelen zouden kunnen worden genomen die behoren tot de sociale zekerheid, vermits het Hof eveneens verduidelijkte dat de bijzondere wetgever, door de gemeenschappen bevoegd te maken voor de bijstand aan personen, « de gemeenschappen heeft willen verbieden dezelfde materies te behandelen, en ze niet heeft willen verbieden belangstelling te hebben voor dezelfde personen als diegenen over wie de federale wetgever zich bekommert » (B.3.7).

B.16. Zonder dat het Hof moet onderzoeken of de in B.13.2 bedoelde personen zouden kunnen worden gediscrimineerd in de uitoefening van hun recht van vrij verkeer, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dient te worden vastgesteld dat die eventuele discriminatie in elk geval haar

oorsprong niet zou kunnen vinden in het bestreden decreet, maar in het ontbreken van analoge bepalingen in decreten van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap of in de ontstentenis van federale socialezekerheidsmaatregelen, deze laatste met inachtneming van hetgeen is gesteld in B.15.2, zodat de middelen van intern recht die tegen de bepalingen van het decreet zijn gericht, niet gegrond zijn.

B.17. Aangezien het onderzoek van de in B.2 vermelde middelen, in zoverre ze zijn afgeleid uit de schending van de artikelen 23 en 191 van de Grondwet, niet kan leiden tot een andere conclusie, dienen die middelen niet verder te worden onderzocht.

B.18. De ongrondwettigheid vastgesteld in B.10.3 vloeit voort uit artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999, zoals gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004. De terugwerkende kracht van de vernietiging van die bepaling zou echter met zich meebrengen dat personen die niet in België wonen en voor wie uit eigen recht en vanwege tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van de verordening (EEG) nr. 1408/71, de federale Belgische wetgeving van toepassing is, in strijd met het Europese gemeenschapsrecht van het toepassingsgebied van de zorgverzekering worden uitgesloten.

Rekening houdend met het in B.5.1 vermelde antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen op de vierde prejudiciële vraag die aan dat Hof werd voorgelegd, moeten de gevolgen van de vernietigde bepaling, met toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, worden gehandhaafd tot de inwerkingtreding van bepalingen die worden aangenomen om de vastgestelde ongrondwettigheid ongedaan te maken, en uiterlijk tot 31 december 2009.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt artikel 4, § 2ter, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, zoals ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering;

- handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepaling totdat nieuwe bepalingen in werking treden, en uiterlijk tot 31 december 2009.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, op de openbare terechtzitting van 21 januari 2009.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior

Bijlage 3: Arrest van 21 februari 2006 van het Europees Hof van Justitie in de zaak C-286103 Hosse

ARREST VAN HET HOF (Grote kamer)

21 februari 2006 (*)

„Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikel 4, lid 2 ter – Bijzondere niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties – Oostenrijkse uitkering ter dekking van risico van hulpbehoevendheid – Kwalificatie van uitkering en toelaatbaarheid van woonplaatsvoorwaarde gelet op verordening nr. 1408/71 – Persoon die van verzekerde afgeleid recht heeft”

In zaak C-286/03,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 234 EG, ingediend door het Oberste Gerichtshof (Oostenrijk) bij beslissing van 27 mei 2003, ingekomen bij het Hof op 3 juli 2003, in de procedure

Silvia Hosse

tegen

Land Salzburg,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Grote kamer),

samengesteld als volgt: V. Skouris, president, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schieman en J. Makarczyk, kamerpresidenten, J.-P. Puissochet (rapporteur), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Küris, E. Juhász, G. Arestis en A. Borg Barthet, rechters,

advocaat-generaal: J. Kokott,

griffier: K. Sztranc, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 31 mei 2005,

gelet op de schriftelijke opmerkingen ingediend door:

- Silvia Hosse, vertegenwoordigd door W. Riedl en P. Ringhofer, Rechtsanwálte,
- het Land Salzburg, vertegenwoordigd door F. Hitzentbichler en B. Zettl, Rechtsanwálte,

- de Oostenrijkse regering, vertegenwoordigd door E. Riedl en M. Winkler als gemachtigden,
- de Nederlandse regering, vertegenwoordigd door H. G. Sevenster en N. A. J. Bel als gemachtigden,
- de Portugese regering, vertegenwoordigd door L. Fernandes en S. da Nóbrega Pizarro als gemachtigden,
- de Finse regering, vertegenwoordigd door T. Pynnä als gemachtigde,
- de regering van het Verenigd Koninkrijk, vertegenwoordigd door C. Jackson als gemachtigde, bijgestaan door E. Sharpston, QC,
- de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door V. Kreuschitz en D. Martin als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 20 oktober 2005,

het navolgende

Arrest

- 1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van de artikelen 4, lid 2 ter, en 19 van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 1399/1999 van de Raad van 29 april 1999 (PB L 164, blz. 1) (hierna: „verordening nr. 1408/71”), artikel 7, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap (PB L 257, blz. 2), zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EEG) nr. 2434/92 van de Raad van 27 juli 1992 (PB L 245, blz. 1), en de artikelen 12 EG en 17 EG.
- 2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen Silvia Hosse, die de Duitse nationaliteit bezit, en het Land Salzburg. Hosse, wier vader in Oostenrijk werkt als leraar in het Land Salzburg, komt op tegen de weigering van het Land Salzburg om haar een verzorgingsuitkering toe te kennen op grond van het Salzburger Pflegegeldgesetz (hierna: „SPGG”).

De toepasselijke bepalingen

De communautaire wettelijke regeling

- 3 Artikel 1 van verordening nr. 1408/71 bepaalt:

„Voor de toepassing van deze verordening:

- a) wordt onder ‚werknemer‘ en onder ‚zelfstandige‘ respectievelijk verstaan ieder:

- i) die verplicht of vrijwillig voortgezet verzekerd is tegen een of meer gebeurtenissen, behorende tot de takken van een stelsel van sociale zekerheid voor werknemers of zelfstandigen of tot een bijzonder stelsel voor ambtenaren;

[...]

- t) worden onder ‚prestaties‘, ‚uitkeringen‘, ‚verstrekkingen‘, ‚pensioenen‘ en ‚renten‘ verstaan alle prestaties, uitkeringen, verstrekkingen, pensioenen en renten, met inbegrip van alle bedragen ten laste van de openbare middelen, verhogingen in verband met aanpassing aan het loon- of prijsniveau of aanvullende uitkeringen, zulks behoudens het bepaalde in titel III, alsmede de als afkoopsom uitgekeerde bedragen welke in de plaats kunnen treden van de pensioenen of renten, en de terugstortingen van premies of bijdragen.

[...]”

- 4 Artikel 2, lid 1, van verordening nr. 1408/71, dat de personen definieert op wie de verordening van toepassing is, bepaalt:

„Deze verordening is van toepassing op werknemers of zelfstandigen en op studenten op wie de wetgeving van één of meer lidstaten van toepassing is of geweest is, en die onderdanen van één der lidstaten [...] zijn, alsmede op hun gezinsleden en op hun nagelaten betrekkingen.”

- 5 Artikel 3 van verordening nr. 1408/71, „Gelijkheid van behandeling”, bepaalt in lid 1:

„Personen die op het grondgebied van één der lidstaten wonen en op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, hebben de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit de wetgeving van elke lidstaat onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat, behoudens bijzondere bepalingen van deze verordening.”

6 Artikel 4 van verordening nr. 1408/71, „Materiële werkingssfeer“, bepaalt:

„1. Deze verordening is van toepassing op alle wettelijke regelingen betreffende de volgende takken van sociale zekerheid:

- a) prestaties bij ziekte en moederschap;
- b) prestaties bij invaliditeit, met inbegrip van die tot instandhouding of verbetering van de verdien capaciteit;
- c) uitkeringen bij ouderdom;
- d) uitkeringen aan nagelaten betrekkingen;
- e) prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten;
- f) uitkeringen bij overlijden;
- g) werkloosheidsuitkeringen;
- h) gezinsbijslagen.

2. Deze verordening is van toepassing op de algemene en bijzondere stelsels van sociale zekerheid, welke al of niet op premie- of bijdragebetaling berusten, alsmede op de regelingen betreffende de verplichtingen van de werkgever of de reder met betrekking tot de in lid 1 bedoelde prestaties.

2 bis. Deze verordening is van toepassing op de bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties die vallen onder een andere wetgeving of een ander stelsel dan bedoeld in lid 1 of dan die krachtens lid 4 zijn uitgesloten, wanneer deze prestaties bestemd zijn:

- a) ofwel om, bij wijze van vervangende, aanvullende of bijkomende prestatie, de gebeurtenissen te dekken die onder de in lid 1, sub a tot en met h, bedoelde takken van sociale zekerheid vallen;
- b) ofwel uitsluitend voor de specifieke bescherming van gehandicapten.

2 ter. Deze verordening is niet van toepassing op bepalingen van de wetgeving van een lidstaat betreffende de in bijlage II, afdeling III, genoemde bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties die slechts op een gedeelte van zijn grondgebied worden toegekend.

[...]”

- 7 Bijlage II, afdeling III, sub K, van verordening nr. 1408/71 vermeldt voor Oostenrijk:

„Prestaties uit hoofde van de wetgeving van de Bundesländer voor gehandicapten en personen die zorg behoeven.“

- 8 Artikel 19 van verordening nr. 1408/71 luidt als volgt:

„1. De werknemer of zelfstandige die op het grondgebied van een andere lidstaat dan de bevoegde staat woont en aan de in de wettelijke regeling van de bevoegde staat gestelde voorwaarden voor het recht op prestaties voldoet, eventueel met inachtneming van artikel 18, heeft in de staat op het grondgebied waarvan hij woont, recht op:

- a) verstrekkingen, welke voor rekening van het bevoegde orgaan door het orgaan van de woonplaats worden verleend, volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling, alsof hij bij laatstbedoeld orgaan was aangesloten;
- b) uitkeringen welke door het bevoegde orgaan worden verleend volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling. Na overeenstemming tussen het bevoegde orgaan en het orgaan van de woonplaats kunnen deze uitkeringen evenwel door laatstbedoeld orgaan voor rekening van het eerstbedoelde worden verleend volgens de wettelijke regeling van de bevoegde staat.

2. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing op de gezinsleden die op het grondgebied van een andere dan de bevoegde lidstaat wonen, voorzover zij krachtens de wettelijke regeling van de staat, op het grondgebied waarvan zij wonen, geen recht op deze prestaties hebben.

Ingeval de gezinsleden wonen op het grondgebied van een lidstaat waarvan de wettelijke regeling voor het recht op verstrekkingen geen voorwaarden stelt inzake de verzekering of de arbeid, worden de hun verleende verstrekkingen geacht te zijn verleend voor rekening van het orgaan waarbij de werknemer of zelfstandige is aangesloten, behalve wanneer de echtgeno(o)t(e) of degene die het toezicht over de kinderen heeft, beroepswerkzaamheden verricht op het grondgebied van deze lidstaat.”

- 9 Artikel 7 van verordening nr. 1612/68 bepaalt:

„1. Een werknemer die onderdaan is van een lidstaat mag op het grondgebied van andere lidstaten niet op grond van zijn nationaliteit anders worden behandeld dan de nationale werknemers wat betreft alle voorwaarden voor tewerkstelling en arbeid, met name op het

gebied van beloning, ontslag, en, indien hij werkloos is geworden, wederinschakeling in het beroep of wedertewerkstelling.

2. Hij geniet er dezelfde sociale en fiscale voordelen als de nationale werknemers.

[...]"

De nationale regeling

10 § 3, lid 1, SPGG, bepaalt:

„Personen die verzorging behoeven, hebben recht op verzorgingsuitkering:

1. indien zij de Oostenrijkse nationaliteit bezitten;
2. indien zij in het Land Salzburg wonen, en
3. indien zij geen van de in § 3 Bundespflegegeldgesetz (BGBl. nr. 110/1993) genoemde uitkeringen ontvangen en ook geen recht hebben op een dergelijke uitkering.”

11 Wat de kosten voortvloeiend uit de toekenning van verzorgingsuitkering overeenkomstig § 3, lid 1, SPGG betreft, geldt § 40 van het Sozialhilfegesetz, aangezien deze uitkering is aan te merken als bijstand in bijzondere levensomstandigheden (§ 17, lid 2, SPGG).

12 § 40 van het Sozialhilfegesetz bepaalt:

„1) De kosten van de sociale bijstand worden gedragen door het Land en de gemeenten overeenkomstig de volgende bepalingen:

[...]

5) De gemeenten van het kanton waar de kosten van de bijstand in bijzondere levensomstandigheden [...] zijn ontstaan, betalen het Land jaarlijks een bijdrage van 50 % [...]"

Het hoofdgeding en de prejudiciële vragen

13 Sven Hosse, die de Duitse nationaliteit bezit, werkt als grensarbeider in Oostenrijk als leraar in het Land Salzburg. Hij betaalt belasting en draagt sociale premies af in Oostenrijk, en is in die lidstaat aangesloten bij de ziektekostenverzekering. Hij woont in Duitsland aan de grens met Oostenrijk met zijn dochter Silvia, die is geboren in 1997 en ernstig gehandicapt is.

- 14 De moeder van Silvia verrichtte voorheen arbeid in loondienst in Duitsland, die recht gaf op Duitse verzorgingsuitkering. Tot het einde van haar moeders ouderschapsverlof in september 2000 heeft Silvia als rechthebbende deze uitkering ontvangen. De uitkering is echter aan het einde van dit ouderschapsverlof beëindigd, daar de moeder niet opnieuw betaalde arbeid is gaan verrichten.
- 15 Daarop is voor Silvia verzorgingsuitkering ingevolge het SPGG aangevraagd. Het Land Salzburg heeft de aanvraag afgewezen op grond dat § 3, lid 1, sub 2, SPGG bepaalt dat de hulpbehoevende slechts voor verzorgingsuitkering in aanmerking komt, indien hij woonplaats heeft in deze deelstaat.
- 16 Het tegen deze beslissing ingestelde beroep is door de rechter in eerste aanleg verworpen op grond dat de in geding zijnde uitkering met betrekking tot Silvia Hosse een bijzondere niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie is die niet onder verordening nr. 1408/71 valt en dus niet kan worden geëxporteerd.
- 17 De appelrechter daarentegen oordeelde, onder verwijzing naar het arrest van het Hof van 8 maart 2001, Jauch (C-215/99, Jurispr. blz. I-1901), dat ook de in geding zijnde uitkering een prestatie bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71 is en dat deze uitkering, evenals de door Oostenrijk betaalde verzorgingsuitkering (hierna: „federale verzorgingsuitkering”), volgens de op die uitkering toepasselijke beginselen kan worden geëxporteerd.
- 18 Volgens de appelrechter is Silvia Hosse, in haar hoedanigheid van dochter van de in Oostenrijk verplicht verzekerde, uitkeringsgerechtigd uit hoofde van de Oostenrijkse ziektekostenverzekering en kan zij dus jegens het bevoegde Oostenrijkse socialezekerheidsorgaan aanspraak maken op alle uitkeringen in geval van ziekte. Volgens deze rechter is het in casu tot betaling van verzorgingsuitkering bevoegde Land Salzburg verplicht om deze uitkering te betalen als prestatie bij ziekte. De appelrechter is van oordeel dat de in § 3, lid 1, sub 2, SPGG gestelde woonplaatsvoorwaarde niet relevant is vanwege de rechtstreekse werking van artikel 19, leden 1 en 2, van verordening nr. 1408/71.
- 19 In cassatie van dit arrest van de appelrechter heeft het Oberste Gerichtshof de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:
 - „1) Moet artikel 4, lid 2 ter, van [verordening nr. 1408/71], juncto bijlage II, afdeling III, aldus worden uitgelegd dat een verzorgingsuitkering die krachtens [het SPGG] wordt betaald aan een gezinslid van een in het Land Salzburg (Oostenrijk)

werkzame werknemer die met zijn gezin in de Bondsrepubliek Duitsland woont, als bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie, van de werkingssfeer van [deze verordening] is uitgesloten?

- 2) In geval van ontkennend antwoord op de eerste vraag:

Kan het gezinslid van een in het Land Salzburg werkzame werknemer die met zijn gezin in de Bondsrepubliek Duitsland woont, aanspraak maken op verzorgingsuitkering krachtens het [SPGG] als uitkering bij ziekte ingevolge artikel 19 en de overeenkomstige bepalingen van de andere afdelingen van hoofdstuk I van titel III van [verordening nr. 1408/71], ongeacht het feit dat hij zijn woonplaats in de Bondsrepubliek Duitsland heeft, wanneer hij voldoet aan de overige toekenningvoorwaarden?

- 3) In geval van bevestigend antwoord op de eerste vraag:

Kan voor een uitkering als verzorgingsuitkering krachtens het [SPGG], als toekenning van een sociaal voordeel in de zin van artikel 7, lid 2, van [verordening nr. 1612/68], als voorwaarde worden gesteld dat de uitkeringsgerechtigde in het Land Salzburg woont?

- 4) In geval van bevestigend antwoord op de derde vraag:

Is het verenigbaar met het gemeenschapsrecht, in het bijzonder met de beginselen van het burgerschap van de Unie en van non-discriminatie in de zin van de artikelen 12 EG en 17 EG, dat burgers van de Unie die als grensarbeider in het Land Salzburg werken, maar in een andere lidstaat wonen, geen recht hebben op een sociaal voordeel in de zin van artikel 7, lid 2, van [verordening nr. 1612/68], zoals het recht op verzorgingsuitkering krachtens het [SPGG]?

Zo neen: Maakt het burgerschap van de Unie het ook uitkeringsgerechtigde gezinsleden van een dergelijke grensarbeider die eveneens in een andere lidstaat wonen, mogelijk om in het Land Salzburg verzorgingsuitkering krachtens het [SPGG] te verkrijgen?"

Beantwoording van de prejudiciële vragen

De eerste vraag

- 20 Met zijn eerste vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of een verzorgingsuitkering als die van het SPGG een

bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie is, die ingevolge artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71 van de werkingssfeer van die verordening is uitgesloten.

Opmerkingen vooraf

- 21 Artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71 sluit van de werkingssfeer van de verordening uit, bepalingen van de wetgeving van een lidstaat betreffende de in bijlage II, afdeling III, bij die verordening genoemde bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties die slechts op een gedeelte van zijn grondgebied worden toegekend.
- 22 Bijlage II, afdeling III, sub K, van de verordening, betreffende de Republiek Oostenrijk, noemt de prestaties uit hoofde van de wetgeving van de Bundesländer voor gehandicapten en personen die zorg behoeven. De verzorgingsuitkering van het SPGG wordt dus wel degelijk genoemd in bijlage II, afdeling III, van verordening nr. 1408/71.
- 23 Deze vermelding is echter niet voldoende om deze uitkering binnen de werkingssfeer van artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71 te brengen.
- 24 Zoals het Hof steeds heeft geoordeeld, moeten de krachtens artikel 42 EG vastgestelde bepalingen van verordening nr. 1408/71 worden uitgelegd met inachtneming van het doel van dit artikel, namelijk bijdragen tot het tot stand brengen van een zo groot mogelijke vrijheid van verkeer voor migrerende werknemers. Het doel van de artikelen 39 EG, 40 EG, 41 EG en 42 EG zou niet worden bereikt indien de werknemers als gevolg van de uitoefening van hun recht op vrij verkeer socialezekerheidsvoordelen zouden verliezen die hun door de wettelijke regeling van een lidstaat worden toegekend, met name wanneer deze voordelen de tegenprestatie vormen voor door hen betaalde bijdragen (zie bijvoorbeeld arrest van 25 februari 1986, Spruyt, 284/84, Jurispr. blz. 685, punten 18 en 19).
- 25 In dit kader mag de gemeenschapswetgever bepalingen vaststellen die afwijken van het beginsel dat socialezekerheidsuitkeringen exporteerbaar zijn (zie met name arrest van 4 november 1997, Snares, C-20/96, Jurispr. blz. I-6057, punt 41). Dergelijke afwijkende bepalingen, en a fortiori artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71, dat bepaalde bijzondere prestaties uitsluit van de werkingssfeer van de verordening, moeten strikt worden uitgelegd. Dit betekent dat genoemd artikel slechts van toepassing kan zijn op prestaties die cumulatief aan de in het artikel vastgestelde voorwaarden voldoen, namelijk prestaties die zowel bijzonder zijn als niet op premie- of bijdragebetaling berusten, in bijlage II, afdeling

III, van verordening nr. 1408/71 zijn vermeld, en zijn ingevoerd bij een wettelijke regeling die slechts op een gedeelte van het grondgebied van een lidstaat wordt toegepast.

- 26 Derhalve moet tevens worden nagegaan of, naast de voorwaarde dat de verzorgingsuitkering krachtens het SPGG wordt genoemd in bijlage II, afdeling III, van verordening nr. 1408/71, ook is voldaan aan de overige voorwaarden van artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71.

Bij het Hof ingediende opmerkingen

- 27 Het Land Salzburg, de Oostenrijkse regering en de regering van het Verenigd Koninkrijk betogen dat de in geding zijnde uitkering een „bijzondere” prestatie in de zin van verordening nr. 1408/71 is.
- 28 Het Land Salzburg wijst met name op het feit dat de uitkering niet „gekoppeld” is aan een basisuitkering van sociale zekerheid en dat zij niet gerelateerd is aan tijdvakken van beroepsarbeid of premiebetaling, noch ook aan het behoren tot een bepaalde verzekeringscategorie. Zij is dus een „bijzondere prestatie” in de zin van verordening nr. 1408/71. Het Land Salzburg beklemtoont in dit verband dat historisch gezien de federatie steeds bevoegd is geweest voor de sociale zekerheid en de Länder voor de sociale bijstand.
- 29 De Oostenrijkse regering voert in wezen dezelfde argumenten aan. Zij herinnert er met name aan dat het in verordening nr. 1408/71 ingevoerde begrip „bijzondere prestatie” correspondeert met een categorie „gemengde” uitkeringen, waarvan het Hof in enkele zaken heeft aangegeven dat zij tegelijkertijd elementen van een socialezekerheidsuitkering en elementen van sociale bijstand bevatten.
- 30 De regering van het Verenigd Koninkrijk brengt naar voren dat het feit alleen dat er verband bestaat tussen een uitkering en een socialezekerheidsregeling die overeenkomt met de in artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 genoemde takken van sociale zekerheid, niet uitsluit dat deze uitkering wordt aangemerkt als „bijzondere prestatie”. Anders zou artikel 4, lid 2 bis, sub a, van de verordening, dat spreekt van bijzondere prestaties die bestemd zijn om bij wijze van vervangende, aanvullende of bijkomende prestatie de gebeurtenissen te dekken die onder die takken van sociale zekerheid vallen, geen zin hebben, evenmin als artikel 10 bis, lid 3, van de verordening.
- 31 De regering van het Verenigd Koninkrijk zet tevens, zakelijk weergegeven, uiteen dat de federale verzorgingsuitkering die aan de orde was in het arrest Jauch, reeds aangehaald, geen „gemengde”

uitkering was, daar zij uitsluitend werd toegekend samen met een socialezekerheidsuitkering, namelijk een pensioen, en nooit als sociale bijstand. Daarentegen zou een andere uitkering, zelfs een die een identiek risico zou dekken en aan sommige gerechtigden alleen als sociale bijstand zou worden toegekend, een „gemengde” uitkering zijn. Het feit dat de uitkeringsgerechtigde behoeftig moet zijn, is een essentieel kenmerk van sociale bijstand en deze behoeftigheid is niet noodzakelijkerwijs financieel (zie met name arrest van 20 juni 1991, Newton, C-356/89, Jurispr. blz. I-3017, en arrest Snares, reeds aangehaald).

- 32 De Portugese en de Finse regering zijn in wezen dezelfde opvatting toegedaan.
- 33 De Nederlandse regering stelt voor, aan te sluiten bij het arrest Jauch, reeds aangehaald.
- 34 De Commissie daarentegen stelt dat de verzorgingsuitkering van het SPGG geen bijzondere prestatie is, maar een prestatie van sociale zekerheid bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71.
- 35 Zij benadrukt dat artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71, als uitzonderingsbepaling, strikt moet worden uitgelegd. Voorts heeft de verzorgingsuitkering op grond van het SPGG hetzelfde doel, dezelfde hoogte en dezelfde toekenningsvoorwaarden als de federale verzorgingsuitkering, wordt ook zij op objectieve gronden toegekend op basis van een bij wet vastgelegde situatie en is zij dus net als de federale uitkering een uitkering van sociale zekerheid bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71. De verschillen met de federale verzorgingsuitkering in termen van categorieën uitkeringsgerechtigden en financieringswijzen zijn derhalve niet relevant.

Antwoord van het Hof

- 36 Uit de opzet van verordening nr. 1408/71 volgt dat het begrip „socialezekerheidsuitkering” in de zin van artikel 4, lid 1, van deze verordening, en het begrip „bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie” in de zin van artikel 4, leden 2 bis en 2 ter, van die verordening, elkaar uitsluiten. Een uitkering die voldoet aan de voorwaarden van een „socialezekerheidsuitkering” in de zin van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 kan dus niet worden aangemerkt als een „bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie”.

- 37 Een uitkering kan als een sociaalzekerheidsuitkering worden beschouwd wanneer zij aan de rechthebbenden wordt toegekend zonder individuele en discretionaire beoordeling van de persoonlijke behoeften, op grond van een wettelijk omschreven situatie, en wanneer zij verband houdt met één van de in artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 uitdrukkelijk genoemde eventualiteiten (zie met name arresten van 27 maart 1985, Hoeckx, 249/83, Jurispr. blz. 973, punten 12-14; 16 juli 1992, Hughes, C-78/91, Jurispr. blz. I-4839, punt 15; 5 maart 1998, Molenaar, C-160/96, Jurispr. blz. I-843, punt 20, en arrest Jauch, reeds aangehaald, punt 25).
- 38 Hieruit volgt dat prestaties die op objectieve gronden worden toegekend op basis van een bij wet vastgelegde situatie en tot doel hebben de gezondheidstoestand en het leven van de hulpbehoevende te verbeteren, in wezen erop zijn gericht een aanvulling te geven op de prestaties van de ziektekostenverzekering en moeten worden beschouwd als „prestaties bij ziekte” in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71 (reeds aangehaalde arresten Molenaar, punten 24 en 25, en Jauch, punt 28).
- 39 Een verzorgingsuitkering als die van het SPGG is erop gericht om in de vorm van een vaste bijdrage de extra kosten te compenseren die het gevolg zijn van de hulpbehoevendheid van de uitkeringsgerechtigde, in het bijzonder de kosten verbonden aan de hulp die hem moet worden verleend.
- 40 De hoogte van een dergelijke verzorgingsuitkering hangt af van de mate van hulpbehoevendheid. Zij wordt bepaald aan de hand van de tijd die de verzorging vergt, uitgedrukt in aantal uren per maand. De beoordeling van de hulpbehoevendheid is in detail geregeld in een tekst die een indeling geeft naar de mate van hulpbehoevendheid. De overige inkomsten van de hulpbehoevende hebben geen invloed op de hoogte van de verzorgingsuitkering.
- 41 De uitkering is bestemd voor personen die geen pensioen ontvangen op grond van de federale bepalingen. Dit zijn hoofdzakelijk gezinsleden van sociaalverzekerden, bijstandontvangers, gehandicapten die een beroep uitoefenen, en pensioengerechtigden van de Länder en de gemeenten.
- 42 Bijgevolg is een verzorgingsuitkering als die in het hoofdgeding weliswaar anders geregeld dan de uitkering van de Duitse Pflegeversicherung die in het arrest Molenaar aan de orde was en dan de Oostenrijkse verzorgingsuitkering in het arrest Jauch, maar dit neemt niet weg dat de verzorgingsuitkering naar de aard ervan identiek is aan die uitkeringen.

- 43 Zoals in het arrest Jauch is verklaard, kunnen voorts noch de toekenningsvoorwaarden van de verzorgingsuitkering noch de financieringswijze ervan afdoen aan de kwalificatie die daaraan is gegeven in de arresten Molenaar en Jauch. Het feit dat de toekenning van de uitkering niet noodzakelijk gebonden is aan de betaling van een uitkering van de ziektekostenverzekering of van een pensioen uit anderen hoofde dan de ziektekostenverzekering, doet dan ook niet af aan deze kwalificatie.
- 44 Onder deze omstandigheden moeten dergelijke uitkeringen, zelfs al hebben zij specifieke kenmerken, als „prestaties bij ziekte” in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van verordening nr. 1408/71 worden aangemerkt.
- 45 Gelet op de eerdergenoemde bestanddelen van het antwoord, is niet voldaan aan een van de voorwaarden voor toepassing van artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71, namelijk dat de betrokken uitkering een „bijzondere prestatie” is. De vraag of aan de overige in dat artikel genoemde voorwaarden is voldaan, heeft dus geen zin meer.
- 46 Op de eerste vraag moet derhalve worden geantwoord dat een verzorgingsuitkering als die van het SPGG geen bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie in de zin van artikel 4, lid 2 ter, van verordening nr. 1408/71 is, maar een prestatie bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van deze verordening.

De tweede vraag

- 47 Met zijn tweede vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of het gezinslid van een werknemer die in het Land Salzburg werkt en met zijn gezin in Duitsland woont, wanneer het aan de overige uitkeringsvoorwaarden voldoet, aanspraak kan maken op een verzorgingsuitkering als die van het SPGG als uitkering bij ziekte als bedoeld in artikel 19 en in de overeenkomstige bepalingen van de andere afdelingen van hoofdstuk I van titel III van verordening nr. 1408/71.
- 48 Een uitkering bij ziekte zoals de verzorgingsuitkering van het SPGG, die een financiële ondersteuning vormt die het levenspeil van hulpbehoevende personen over het geheel genomen kan verbeteren doordat de extra kosten die hun situatie met zich brengt, worden gecompenseerd, behoort tot de „uitkeringen” van de ziektekostenverzekering, zoals met name bedoeld in artikel 19, lid 1, sub b, van verordening nr. 1408/71 (zie arrest Molenaar, reeds aangehaald, punten 35 en 36).

- 49 Overigens wordt niet betwist dat Sven Hosse een werknemer is die binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 valt.
- 50 Voorts volgt uit de stukken dat het in het SPGG geregelde recht op verzorgingsuitkering een eigen recht van Silvia Hosse is, en geen van haar vader afgeleid recht.
- 51 Deze situatie staat echter niet eraan in de weg dat Silvia Hosse aanspraak kan maken op de verzorgingsuitkering van het Land Salzburg, ook al woont zij in Duitsland, wanneer zij voldoet aan de overige uitkeringsvoorwaarden neergelegd in artikel 19 en in de overeenkomstige bepalingen van de andere afdelingen van hoofdstuk I van titel III van verordening nr. 1408/71.
- 52 Het Hof heeft weliswaar geoordeeld dat de gezinsleden van een werknemer ingevolge artikel 2 van verordening nr. 1408/71 slechts afgeleide rechten hebben, dat wil zeggen rechten die zij in die hoedanigheid hebben verkregen, en geen eigen rechten die zij buiten elke familierelatie met de werknemer zouden hebben (zie met name arrest van 23 november 1976, Kermaschek, 40/76, Jurispr. blz. 1669, punt 7).
- 53 Het Hof heeft deze rechtspraak echter nadien beperkt tot gevallen waarin een gezinslid van een werknemer zich beroept op bepalingen van verordening nr. 1408/71 die uitsluitend van toepassing zijn op werknemers en niet op hun gezinsleden, zoals de artikelen 67 tot en met 71 betreffende de uitkeringen bij werkloosheid (zie arrest van 30 april 1996, Cabanis-Issarte, C-308/93, Jurispr. blz. I-2097). Dit is niet het geval met artikel 19 van de verordening, dat juist tot doel heeft, de toekenning van de in de toepasselijke wetgeving voorziene uitkeringen bij ziekte te garanderen aan de werknemer en de gezinsleden die in een andere dan de bevoegde lidstaat wonen, voorzover de gezinsleden geen recht hebben op die uitkeringen op grond van de wetgeving van de lidstaat op het grondgebied waarvan zij wonen.
- 54 Bovendien beoogt artikel 19, lid 2, van verordening nr. 1408/71 met name dat voor de toekenning van uitkeringen bij ziekte niet als voorwaarde wordt gesteld dat de gezinsleden van de werknemer in de bevoegde lidstaat wonen, teneinde de communautaire werknemer niet te weerhouden van de uitoefening van zijn recht van vrij verkeer.
- 55 Het zou dan ook in tegenspraak met artikel 19, lid 2, van verordening nr. 1408/71 zijn om de dochter van een werknemer een uitkering te onthouden waarop zij recht zou hebben indien zij in de bevoegde lidstaat woonde.

- 56 Bijgevolg dient op de tweede vraag te worden geantwoord dat het gezinslid van een werknemer die in het Land Salzburg werkt en met zijn gezin in Duitsland woont, wanneer het aan de overige uitkeringsvoorwaarden voldoet, bij het bevoegde orgaan van de plaats waar de werknemer werkt, aanspraak kan maken op een verzorgingsuitkering als die van het SPGG, als uitkering bij ziekte als bedoeld in artikel 19 van verordening nr. 1408/71, mits het gezinslid geen recht heeft op een vergelijkbare uitkering uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan het woont.
- 57 Gelet op het antwoord op de eerste twee vragen behoeven de overige vragen niet te worden beantwoord.

Kosten

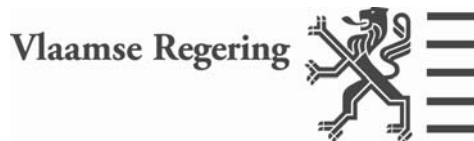
- 58 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof van Justitie (Grote kamer) verklaart voor recht:

- 1) **Een verzorgingsuitkering als die van het Salzburger Pflegegeldgesetz is geen bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie in de zin van artikel 4, lid 2 ter, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, maar een prestatie bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, sub a, van deze verordening.**
- 2) **Het gezinslid van een werknemer die in het Land Salzburg werkt en met zijn gezin in Duitsland woont, kan, wanneer het aan de overige toekenningsvoorwaarden voldoet, bij het bevoegde orgaan van de plaats waar de werknemer werkt, aanspraak maken op een verzorgingsuitkering als die van het Salzburger Pflegegeldgesetz, als uitkering bij ziekte als bedoeld in artikel 19 van verordening nr. 1408/71, mits het gezinslid geen recht heeft op een vergelijkbare uitkering uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan het woont.**

ondertekeningen

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 2 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 7 mei 2004 en 25 november 2005, worden een punt 10° en een punt 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

"10° wet op de vreemdelingen: de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;"

"11° persoon ten laste: personen als vermeld in artikel 123 tot en met 127 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994."

Art. 3. Artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 30 april 2004, 7 mei 2004 en 19 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.§1. Met behoud van de toepassing van paragraaf 3 moet elke persoon die in het Nederlandse taalgebied woont, aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. Wie binnen de door de Vlaamse Regering te bepalen termijn niet aangesloten is bij een erkende zorgkas, wordt ambtshalve aangesloten bij de door het Vlaams Zorgfonds opgerichte zorgkas. De betrokkene wordt daarvan onmiddellijk en schriftelijk op de hoogte gebracht. Die aansluiting vervalt als de betrokkene zich alsnog aansluit bij een erkende zorgkas van zijn keuze.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 3 kan elke persoon die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad woont, zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

./.

Elke persoon, als vermeld in het eerste en tweede lid, voor wie uit eigen recht, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van een andere lidstaat van de Europese Unie of van een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte van toepassing is, valt niet onder het toepassingsgebied van dit decreet.

§2. Elke persoon die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

Elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikel 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale zekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

De bepalingen van dit decreet over de personen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het eerste en het tweede lid.

Elke persoon die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale zekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

Elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikel 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale zekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

De personen die ten laste zijn van de personen, vermeld in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid, vallen onder de toepassing van dit decreet als zij geen recht hebben op gelijkaardige prestaties uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan zij wonen.

De bepalingen van dit decreet over de personen, vermeld in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de personen die ten laste zijn, als vermeld in het zesde lid.

§3. In afwijking van paragraaf 1, kunnen de volgende personen zich niet aansluiten bij een zorgkas:

- 1° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 58 van de wet op de vreemdelingen;
- 2° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 10bis van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend;
- 3° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, als vermeld in artikel 61/10 van de wet op de vreemdelingen;

./.

4° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, vermeld in artikel 61/13 van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en de nadere voorwaarden voor de aansluiting.

§5. De personen die aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas, moeten jaarlijks een bijdrage betalen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van vaststelling en de hoogte van de bijdragen op basis van parameters over de draagkracht van de aangeslotenen.

De Vlaamse Regering kan de zorgkassen belasten met de inning van die bijdragen, bestemd voor het Vlaams Zorgfonds. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de inning van de bijdragen. Ze bepaalt hoe de geïnde bijdragen worden doorgestort naar het Vlaams Zorgfonds of worden verrekend met de subsidie, vermeld in artikel 17, eerste lid, 1°.

§6. De jaarlijkse bijdrage, vermeld in paragraaf 5, en, in voorkomend geval, de administratieve geldboete, vermeld in artikel 21bis, §1, of het nog niet geïnde deel ervan, is niet verschuldigd:

1° na het overlijden van de aangeslotene;

2° als de aangeslotene het voorwerp is van een collectieve schuldenregeling;

3° als de aangeslotene in staat van faillissement verklaard is."

Art. 4. Aan artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 30 april 2004, 7 mei 2004 en 19 december 2008, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. In afwijking van paragraaf 1, 2 en 2ter kunnen volgende personen niet aansluiten bij een zorgkas:

1° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 58 van de wet op de vreemdelingen;

2° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 10bis van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend;

3° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, als vermeld in artikel 61/10 van de wet op de vreemdelingen;

4° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, vermeld in artikel 61/13 van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend.

Art. 5. In artikel 5, 6° van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 25 november 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de eerste zin worden de woorden "artikel 4, §2 en 2ter, tweede lid" vervangen door de woorden "artikel 4, §1, tweede lid,";

2° in de derde zin worden de woorden "artikel 4, §1" vervangen door de woorden "artikel 4, §1, eerste lid";

3° in de vierde zin worden de woorden "artikel 4, §2ter, eerste lid," vervangen door de woorden "artikel 4, §2, eerste en tweede lid,";

4° in de vijfde zin worden de woorden "artikel 4, §2," vervangen door de woorden "artikel 4, §1, tweede lid,";

5° in de zesde zin worden de woorden "artikel 4, §2ter, tweede lid," vervangen door de woorden "artikel 4, §2, vierde en vijfde lid,".

./.

Art. 6. In artikel 16, 4°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden "artikel 4, §4," vervangen door de woorden "artikel 4, §5,".

Art. 7. In artikel 21bis, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2000, vervangen bij het decreet van 24 juni 2005 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Met behoud van de toepassing van artikel 10, §3, wordt een administratieve boete opgelegd aan iedereen die aangesloten is bij een zorgkas en die drie keren, niet noodzakelijk opeenvolgende keren, de bijdrage, vermeld in artikel 4, §5, niet of slechts gedeeltelijk heeft betaald.";

2° in het derde lid worden tussen de woorden "verhoogde verzekeringstegemoetkoming" en het woord "bedoeld" de woorden "of het OMNIO-statuu" ingevoegd;

3° in het derde lid worden tussen de woorden "tweede lid" en de woorden "en §19" de woorden "en derde lid" ingevoegd.

Art. 8. In artikel 23quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 juni 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden "artikel 4, §1, §2 en §2ter," vervangen door de woorden "artikel 4, §1, eerste en tweede lid,";

2° in paragraaf 2 worden de woorden "artikel 4, §2 en §2ter, tweede lid," vervangen door de woorden "artikel 4, §1, tweede lid,".

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt een artikel 23quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 23quinquies. De personen vermeld in artikel 4, §2, tweede, vijfde en zesde lid kunnen zich tot uiterlijk 30 juni 2010 op vrijwillige basis aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas voor de periode van 1 oktober 2001 tot en met 31 december 2009.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aansluiting met terugwerkende kracht, vermeld in het eerste lid."

Art. 10. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2010, met uitzondering van:

1° artikel 4 dat in werking treedt op de dag van de bekendmaking van dit decreet;

2° artikel 7 dat in werking treedt op 1 mei 2009.

Artikel 4 heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2009 en houdt op van kracht te zijn op 31 december 2009.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Veerle HEEREN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CDC

KONINKRIJK BELGIË
-----ADVIES 46.083/AV
VAN 3 MAART 2009VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, algemene vergadering, op 20 februari 2009 door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen ^(*), van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering", heeft het volgende advies gegeven :

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State waarin wordt bepaald dat de termijn van vijf werkdagen verlengd wordt tot acht werkdagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de algemene vergadering met toepassing van artikel 85.

SG

46.083/AV

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag als volgt gemotiveerd:

"De dringendheid waarmee ik op de Raad een beroep doe vloeit voort uit het recente arrest van 21 januari 2009 van het Grondwettelijk Hof waardoor een aanpassing van het decreet is vereist om in overeenstemming te zijn met het Europese Gemeenschapsrecht. Gelet op het belang van deze conformering en daarnaast de korte duur waarin het nog mogelijk is om een voorontwerp van decreet in te dienen bij het Vlaams parlement, voor een behandeling in deze legislatuur, heeft de Vlaamse Regering op 13 februari beslist tot het inwinnen van een advies bij hoogdringendheid".

*

* *

VOORWERP VAN HET ONDERZOEK

2. In advies 42.186/AV ⁽¹⁾ heeft de algemene vergadering van de Raad van State, afdeling Wetgeving, op het volgende gewezen:

"De vaststelling alleen dat de kamers binnen ongeveer drie maanden zullen worden ontbonden, is op zich geen afdoende verantwoording voor de toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Anders oordelen, zou immers betekenen dat elk ontwerp of voorstel dat in de laatste maanden van de zittingsperiode wordt ingediend als spoedeisend zou dienen te worden beschouwd. De aanvragers van het advies dienen in de motivering de omstandigheden aan te geven die, specifiek met betrekking tot het ontwerp of het voorstel in kwestie, de spoedeisendheid uitmaken die een beroep op artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen verantwoorden. Zij dienen zich daarbij te onthouden van loutere stijlformules en tautologische motiveringen.

(...)

⁽¹⁾ Advies 42.186/AV van 6 februari 2007 over een voorstel van bijzondere wet "tot wijziging van artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, teneinde het hof bevoegd te maken voor de toetsing aan de artikelen 41 en 162 van de Grondwet inzake de gemeentelijke en provinciale autonomie" (*Parl. St.*, Senaat, 2006-2007, nr. 3-1054/2).

SG

46.083/AV

Het komt erop aan dat, zelfs in de laatste maanden van de zittingsperiode, voortaan een uitvoeriger motivering wordt gegeven voor het spoedeisend karakter dat aangevoerd wordt als reden om af te wijken van de normale procedures voor het raadplegen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State".

De specifieke omstandigheden eigen aan het om advies voorgelegde voorontwerp, die te dezen worden ingeroepen, houden verband met het recente arrest nr. 11/2009 van het Grondwettelijk Hof van 21 januari 2009 en de daaruit voortvloeiende noodzaak om het decreet van 30 maart 1999 houdende organisatie van de zorgverzekering aan te passen om het in overeenstemming te brengen met het Europese Gemeenschapsrecht⁽²⁾. Deze verantwoording kan evenwel niet worden betrokken op de artikelen 2, 4 en 7 van het ontwerp, noch op het ontworpen artikel 4, § 3 (artikel 3 van het ontwerp). De erin vervatte bepalingen worden derhalve niet onderzocht, en evenmin artikel 10 van het ontwerp voor zover het betrekking heeft op de niet-onderzochte artikelen.

3. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Met het voorliggende voorontwerp van decreet wordt beoogd het decreet van 30 maart 1999 in overeenstemming te brengen met het Europees Gemeenschapsrecht.

(2) Hoewel dit niet voortvloeit uit arrest nr. 11/2009 van het Grondwettelijk Hof, wordt ook met het ontworpen artikel 4, § 2, laatste lid (artikel 3 van het ontwerp), beoogd de regeling inzake de zorgverzekering in overeenstemming te brengen met het gemeenschapsrecht (H.v.J, 21 februari 2006, C-286/03, Silvia Hosse t. Land Salzburg).

SG

46.083/AV

Bij arrest van 1 april 2008 heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen een antwoord verstrekt op een aantal prejudiciële vragen die het Grondwettelijk Hof had gesteld in zijn arrest nr. 51/2006 van 19 april 2006.

In zijn arrest oordeelde het Hof van Justitie met name

"dat de artikelen 39 EG en 43 EG aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een regeling van een gefedereerde eenheid van lidstaat, zoals de zorgverzekering die door de Vlaamse Gemeenschap is ingesteld bij het decreet van 30 maart 1999 zoals gewijzigd, die de aansluiting bij een socialezekerheidsstelsel en de uitkeringen waarin dat stelsel voorziet, beperkt tot personen die hetzij wonen op het grondgebied waarbinnen die gefedereerde eenheid bevoegd is, hetzij een beroepsactiviteit uitoefenen op dat grondgebied maar in een andere lidstaat wonen, voorzover door die beperking staatsburgers van andere lidstaten of eigen staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, minder gunstig worden behandeld" (punt 60).

5. Ingevolge dit arrest heeft het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 11/2009 van 21 januari 2009 geoordeeld

"dat artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999, door de staatsburgers van andere lidstaten van de Europese Gemeenschap en de Belgische staatsburgers die gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap en die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlands taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen uit te sluiten van het stelsel dat dit artikel invoert, die categorie van personen op discriminerende wijze hun recht van vrij verkeer ontnemt dat is gewaarborgd bij de artikelen 39 en 43 van het EG-Verdrag" (B.10.1).

Het Grondwettelijk Hof vernietigde om die reden artikel 4, § 2ter, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, zoals ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering.

Het Grondwettelijk Hof handhaafde echter uitdrukkelijk de gevolgen van de vernietigde bepaling totdat nieuwe bepalingen in werking treden, en uiterlijk tot 31 december 2009.

In het arrest wordt dit aspect van het dispositief als volgt verantwoord:

SG

46.083/AV

"B.18. De ongrondwettigheid vastgesteld in B.10.3 vloeit voort uit artikel 4, § 2ter, van het decreet van 30 maart 1999, zoals gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004. De terugwerkende kracht van de vernietiging van die bepaling zou echter met zich meebrengen dat personen die niet in België wonen en voor wie uit eigen recht en vanwege de tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van de verordening (EEG) nr. 1408/71, de federale Belgische wetgeving van toepassing is, in strijd met het Europese gemeenschapsrecht van het toepassingsgebied van de zorgverzekering worden uitgesloten.

Rekening houdend met het in B.5.1 vermelde antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen op de vierde prejudiciële vraag die aan dat Hof werd voorgelegd, moeten de gevolgen van de vernietigde bepaling, met toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, worden gehandhaafd tot de inwerkingtreding van bepalingen die worden aangenomen om de vastgestelde ongrondwettigheid ongedaan te maken, en uiterlijk tot 31 december 2009."

6. Het voorliggende ontwerp strekt ertoe om de door het Hof van Justitie vastgestelde inbreuk op het Europees Gemeenschapsrecht en de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde ongrondwettigheid ongedaan te maken door het toepassingsgebied van het decreet uit te breiden tot

"elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikel 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale zekerheidsstelsel van België van toepassing is" (ontworpen artikel 4, § 2, tweede lid)

en

"elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikel 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het sociale zekerheidsstelsel van België van toepassing is" en die zich vrijwillig aansluit bij een krachtens het decreet erkende zorgkas" (ontworpen artikel 4, § 2, vijfde lid).

7. Deze uitbreiding van het toepassingsgebied is van aard om zowel de door het Hof van Justitie vastgestelde inbreuk op het recht op vrij verkeer van werknemers of de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd bij de artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag,

.../...

SG

46.083/AV

als de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde schending van het discriminatieverbod *juncto* het recht op vrij verkeer of de vrijheid van vestiging, gewaarborgd bij de artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag, ongedaan te maken.

8. Uit het arrest nr. 11/2009 van 21 januari 2009 blijkt daarenboven dat het Grondwettelijk Hof deze uitbreiding van het toepassingsgebied van het decreet van 30 maart 1999 niet onverenigbaar acht met de territoriale bevoegdheidsverdeling die in de artikelen 128 en 130, § 2, van de Grondwet is bepaald. Het Hof oordeelde immers:

"Ofschoon de Vlaamse Gemeenschap in beginsel geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de categorie van personen die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, zou overigens een uitbreiding van het toepassingsgebied van de zorgverzekering tot die categorie van personen, rekening houdend met de uit het Europees gemeenschapsrecht voortvloeiende noodzakelijkheid, met het feit dat het om een relatief beperkte groep van personen gaat en met artikel 6, § 2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, naar luid waarvan de tenlastenemingen zullen worden geweigerd of verminderd indien de gebruiker aanspraak heeft op dekking van dezelfde kosten krachtens andere wettelijke of decretale bepalingen, niet op onevenredig wijze afbreuk doen aan de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap of van de Duitstalige Gemeenschap" (B.10.2, *in fine*).

9. De uitbreiding van het toepassingsgebied van het decreet van 30 maart 1999 doet evenwel een nieuwe ongelijke behandeling ontstaan. Naargelang de persoon die woont in het Franse taalgebied of het Duitse taalgebied en werkt in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, al dan niet heeft gebruik gemaakt van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zal deze al dan niet - verplicht of op basis van vrijwilligheid - binnen het toepassingsgebied van dat decreet vallen.

In zijn arrest van 1 april 2008 heeft het Hof van Justitie aangegeven dat de uitsluiting van het stelsel van de zorgverzekering, van Belgische staatsburgers die een beroepsactiviteit uitoefenen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar in het Franse of het Duitse taalgebied wonen en nooit gebruik hebben gemaakt van het vrije verkeer van personen binnen de Europese Gemeenschap, een zuiver interne situatie is, waarop het gemeenschapsrecht niet kan worden toegepast (overweging 38). Daarenboven heeft hetzelfde Hof geoordeeld dat tegen deze uitsluiting

.../...

46.083/AV

SG

evenmin een beroep kan worden gedaan op het burgerschap van de Europese Unie, neergelegd in artikel 17 EG van het EG-verdrag (overweging 39).

In zijn arrest nr. 11/2009 van 21 januari 2009 oppert het Grondwettelijk Hof dat de vraag zou kunnen worden gesteld of de uitsluiting van Belgische staatsburgers die in België wonen, maar niet in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die gaan werken in één van die gebieden en die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, een discriminatie van deze personen uitmaakt in de uitoefening van hun recht van vrij verkeer binnen België, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (B.13.2).

Na te hebben vastgesteld dat een eventuele verdere uitbreiding van het toepassingsgebied van het bestreden decreet tot Belgische staatsburgers die in het Franse of het Duitse taalgebied wonen, en die het voordeel van dat decreet niet moeten genieten krachtens het Europees Gemeenschapsrecht, de Vlaamse Gemeenschap ertoe zou kunnen brengen controle- en toezichtsmaatregelen uit te oefenen die onbestaanbaar zijn met de territoriale bevoegdheidsregels, (B.14), stelt het Hof uiteindelijk met betrekking tot de hiervoor vermelde vraag:

"Zonder dat het Hof moet onderzoeken of de in B.13.2 bedoelde personen zouden kunnen worden gediscrimineerd in de uitoefening van hun recht van vrij verkeer, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dient te worden vastgesteld dat die eventuele discriminatie in elk geval haar oorsprong niet zou kunnen vinden in het bestreden decreet, maar in het ontbreken van analoge bepalingen in decreten van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap of in de ontstentenis van federale socialezekerheidsmaatregelen" (overw. B.16).

Gelet op deze overwegingen uit het arrest van het Grondwettelijk Hof rijzen er verder tegen de uitsluiting in het decreet van staatsburgers die in België wonen, maar niet in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en die gaan werken in één van die gebieden en die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer binnen de Europese Gemeenschap, geen bezwaren in het licht van het discriminatieverbod, *juncto* het recht van vrij verkeer binnen België, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

CDC

46.083/AV

De algemene vergadering van de afdeling Wetgeving was samengesteld uit

de Heren R. ANDERSEN, eerste voorzitter van de Raad van State,

M. VAN DAMME,
Y. KREINS,
PH. HANSE, kamervoorzitters,

Mevrouw de Heren J. BAERT,
J. SMETS,
P. VANDERNOOT,
M. BAGUET,
B. SEUTIN, staatsraden,
P. BARRA,

de Heren H. COUSY,
J. VELAERS,
H. BOSLY,
G. DE LEVAL, assessoren van de afdeling Wetgeving,

Mevrouwen D. LANGBEEN, hoofdgriffier,
A. BECKERS, griffier.

auditeurs. Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw A. VAGMAN en de H. B. STEEN,

DE HOOFDGRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

D. LANGBEEN

R. ANDERSEN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 20 februari 2009
AG-IT/09-031

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Aan Mevrouw Veerle HEEREN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35

1000 BRUSSEL

Betreft: Adviesvraag voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende organisatie van de zorgverzekering

Mevrouw de minister,

De SERV heeft op 16 februari 2009 uw vraag om spoedadvies over hiervoor vermeld voorontwerp van decreet ontvangen.

Ten gronde kan de SERV de voorgestelde regeling onderschrijven.

Gezien enerzijds de terechte argumentatie bij de voorgestelde afschaffing van de administratieve boete bij laattijdige betaling en anderzijds de sociaal-economische urgentie, is het voor de SERV essentieel dat de bijsturing van de regelgeving met betrekking tot de administratieve boete reeds toepasbaar wordt voor de boetedossiers die zich in 2009 aandienen.

Ik maak u, mevrouw de minister, bovenstaand advies over onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad op 11 maart 2008.

met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

terl door overleg

SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 11 maart 2009
50/MD/kv/brfbekrZorgverzekering

Mevrouw Veerle HEEREN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid
en Gezin
Koolstraat 35

1000 Brussel

Betreft : Adviesvraag wijziging decreet houdende organisatie van de zorgverzekering.

Mevrouw de Minister,

Bij brief van 20 februari 2009 werd u een advies m.b.t. bovenvermelde adviesvraag onder voorbehoud overgemaakt.

Wij hebben de eer u te melden dat de raad van de SERV op zijn bijeenkomst van heden dit advies heeft bekrachtigd.

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Met bijzondere hoogachting,

Ann Vermorgen
voorzitter

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 2 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 7 mei 2004 en 25 november 2005, worden een punt 10° en een punt 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“10° wet op de vreemdelingen: de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

11° persoon ten laste: personen als vermeld in artikelen 123 tot en met 127 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994.”.

Artikel 3

Artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 30 april 2004, 7 mei 2004 en 19 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 4

§1. Met behoud van de toepassing van §3 moet elke persoon die in het Nederlandse taalgebied woont,

aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas. Wie binnen de door de Vlaamse Regering te bepalen termijn niet aangesloten is bij een erkende zorgkas, wordt ambtshalve aangesloten bij de door het Vlaams Zorgfonds opgerichte zorgkas. De betrokkene wordt daarvan onmiddellijk en schriftelijk op de hoogte gebracht. Die aansluiting vervalt als de betrokkene zich alsnog aansluit bij een erkende zorgkas van zijn keuze.

Met behoud van de toepassing van §3 kan elke persoon die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad woont, zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

Elke persoon, als vermeld in het eerste en tweede lid, voor wie uit eigen recht, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van een andere lidstaat van de Europese Unie of van een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte van toepassing is, valt niet onder het toepassingsgebied van dit decreet.

§2. Elke persoon die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

Elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is, moet aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

De bepalingen van dit decreet over de personen, vermeld in §1, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het eerste en het tweede lid.

Elke persoon die niet in België woont, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

Elke persoon die in het Franse of het Duitse taalgebied van België woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door artikelen 39 en 43 van het EG-verdrag, en voor wie uit eigen recht, wegens tewerkstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, op grond van de aanwijzingsregels van verordening (EEG) nr. 1408/71, het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is, kan zich vrijwillig aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas.

De bepalingen van dit decreet over de personen, vermeld in §1, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het vierde en het vijfde lid.

De personen die ten laste zijn van de personen, vermeld in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid, vallen onder de toepassing van dit decreet als zij geen recht hebben op gelijkaardige prestaties uit hoofde van de wetgeving van de staat op het grondgebied waarvan zij wonen.

De bepalingen van dit decreet over de personen, vermeld in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de personen die ten laste zijn, als vermeld in het zevende lid.

§3. In afwijking van §1, kunnen de volgende personen zich niet aansluiten bij een zorgkas:

- 1° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 58 van de wet op de vreemdelingen;
- 2° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 10bis van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend;
- 3° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, als vermeld in artikel 61/10 van de wet op de vreemdelingen;
- 4° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, vermeld in artikel 61/13 van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en de nadere voorwaarden voor de aansluiting.

§5. De personen die aangesloten zijn bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas, moeten jaarlijks een bijdrage betalen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van vaststelling en de hoogte van de bijdragen op basis van parameters over de draagkracht van de aangeslotenen.

De Vlaamse Regering kan de zorgkassen belasten met de inning van die bijdragen, bestemd voor het Vlaams Zorgfonds. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de inning van de bijdragen. Ze bepaalt hoe de geïnde bijdragen worden doorgestort naar het Vlaams Zorgfonds of worden verrekend met de subsidie, vermeld in artikel 17, eerste lid, 1°.

§6. De jaarlijkse bijdrage, vermeld in §5, en, in voorkomend geval, de administratieve geldboete, vermeld in artikel 21bis, §1, of het nog niet geïnde deel ervan, is niet verschuldigd:

- 1° na het overlijden van de aangeslotene;
- 2° als de aangeslotene het voorwerp is van een collectieve schuldenregeling;
- 3° als de aangeslotene in staat van faillissement verklaard is.”.

Artikel 4

Aan artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 30 april 2004, 7 mei 2004 en 19 december 2008, wordt een §5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. In afwijking van §§1, 2 en 2ter, kunnen volgende personen niet aansluiten bij een zorgkas:

- 1° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 58 van de wet op de vreemdelingen;
- 2° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde buitenlandse studenten, vermeld in artikel 10bis van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend;
- 3° de tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, als vermeld in artikel 61/10 van de wet op de vreemdelingen;

4° de familieleden van tijdelijk tot verblijf gemachtigde onderzoekers, vermeld in artikel 61/13 van de wet op de vreemdelingen, aan wie eveneens een tijdelijke machtiging tot verblijf werd toegekend.”.

Artikel 5

In artikel 5, 6°, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 25 november 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in de eerste zin worden de woorden “artikel 4, §2 en 2ter, tweede lid,” vervangen door de woorden “artikel 4, §1, tweede lid,”;
- 2° in de derde zin worden de woorden “artikel 4, §1” vervangen door de woorden “artikel 4, §1, eerste lid”;
- 3° in de vierde zin worden de woorden “artikel 4, §2ter, eerste lid,” vervangen door de woorden “artikel 4, §2, eerste en tweede lid,”;
- 4° in de vijfde zin worden de woorden “artikel 4, §2,” vervangen door de woorden “artikel 4, §1, tweede lid,”;
- 5° in de zesde zin worden de woorden “artikel 4, §2ter, tweede lid,” vervangen door de woorden “artikel 4, §2, vierde en vijfde lid,”.

Artikel 6

In artikel 16, 4°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden “artikel 4, §4,” vervangen door de woorden “artikel 4, §5,”.

Artikel 7

In artikel 21bis, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2000, vervangen bij het decreet van 24 juni 2005 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“Met behoud van de toepassing van artikel 10, §3, wordt een administratieve boete opgelegd aan iedereen die aangesloten is bij een zorgkas en die drie keren, niet noodzakelijk opeenvolgende keren, de bijdrage, vermeld in artikel 4, §5, niet of slechts gedeeltelijk heeft betaald.”;

2° in het derde lid worden tussen de woorden “verhoogde verzekeringstegemoetkoming” en het woord “bedoeld” de woorden “of het OMNIO-statuu” ingevoegd;

3° in het derde lid worden tussen de woorden “tweede lid” en de woorden “en §19” de woorden “en derde lid” ingevoegd.

Artikel 8

In artikel 23quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 juni 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in §1 worden de woorden “artikel 4, §1, §2 en §2ter,” vervangen door de woorden “artikel 4, §1, eerste en tweede lid,”;
- 2° in §2 worden de woorden “artikel 4, §2 en §2ter, tweede lid,” vervangen door de woorden “artikel 4, §1, tweede lid,”.

Artikel 9

In hetzelfde decreet wordt een artikel 23quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 23quinquies

De personen vermeld in artikel 4, §2, tweede, vijfde en zevende lid, kunnen zich tot uiterlijk 30 juni 2010 op vrijwillige basis aansluiten bij een krachtens dit decreet erkende zorgkas voor de periode van 1 oktober 2001 tot en met 31 december 2009.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aansluiting met terugwerkende kracht, vermeld in het eerste lid.”.

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2010, met uitzondering van:

1° artikel 4 dat uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2009 en ophoudt van kracht te zijn op 31 december 2009;

2° artikel 7 dat in werking treedt op 1 mei 2009.

Brussel, 6 maart 2009.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,*

Veerle HEEREN
